

Datum 2026-03-20

FI dnr 25-9724

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till ändrade föreskrifter med anledning av ändringar i bland annat kapitaltäckningsdirektivet

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår ändringar i ett antal föreskrifter till följd av att kapitaltäckningsdirektivet¹ ändras när EU inför det andra bankpaketet. Förslagen innebär bland annat nya krav för tredjelandsfilialer och nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Det föreslås också bestämmelser om vilken information och när denna information ska lämnas när det bland annat är fråga om det särskilda förfarandet för ledningsprövningar. Vidare föreslås bland annat ändringar i reglerna om riskhantering, intern styrning och kontroll samt krav på ESG-relaterade särskilda planer och stresstester. Ändringarna föreslås i följande föreskrifter:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsyns krav och kapitalbuffertar (tillsynsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:1) om anmälan av vissa förvärv,
- Finansinspektionens föreskrifter (2017:2) om värdepappersrörelse,

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG.

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:16) om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2020:27) om skyldighet för tredjelandfilialer att rapportera vissa uppgifter, och
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:13) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut.

Med anledning av ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet föreslår Finansinspektionen också vissa nya föreskrifter och nya allmänna råd samt att vissa allmänna råd upphävs. Dessa har att göra med de nya kraven som föreslås för tredjelandfilialer.

Finansinspektionen föreslår också ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut och i Finansinspektionens föreskrifter (2017:2) om värdepappersrörelse till följd av att värdepappersbolagsdirektivet² ändras och till följd av vissa andra ändringar i kapitaltäckningsdirektivet än de som föreslås med anledning av EU:s andra bankpaket.

Förutom de föreskriftsändringar som Finansinspektionen föreslår med anledning av ändringar i ovan nämnda EU-direktiv föreslår inspektionen även ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer och vissa ändringar i tillsynsföreskrifterna.

De föreslagna ändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 juli 2026. Den föreslagna regleringen för tredjelandfilialer föreslås dock i huvudsak träda i kraft den 11 januari 2027.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Målet med regleringen.....	4
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	6
1.3	Regleringsalternativ	19
1.4	Rättsliga förutsättningar	20
1.5	Ärendets beredning.....	24
2	Motivering och överväganden	25
2.1	Förslag med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet 25	
2.2	Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994	57
2.3	Övriga ändringar	59
2.4	Ikraftträdande	62
3	Förslagets konsekvenser	62
3.1	Förslag med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet 64	
3.2	Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994	75
3.3	Övriga ändringar	77

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

I oktober 2021 publicerade Europeiska kommissionen (nedan kommissionen) förslag till ändringar i tillsynsförordningen³ och i kapitaltäckningsdirektivet⁴. Genom ändringarna genomförs de sista delarna av Basel 3-överenskommelsen i EU, även kallat EU:s andra bankpaket (nedan bankpaketet). Bankpaketet antogs av Europeiska unionens råd och Europaparlamentet i maj 2024 och de slutliga lagstiftningsakterna publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 19 juni 2023.⁵ Ändringarna i tillsynsförordningen trädde i kraft 20 dagar efter publiceringen och började huvudsakligen tillämpas från den 1 januari 2025. Detta har föranlett ändringar i ett antal av Finansinspektionens föreskrifter. Föreskrifterna beslutades av Finansinspektionens styrelse den 10 december 2024 (se FI Dnr 24-10518).

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet (ändringsdirektivet eller ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet)⁶ trädde i kraft den 9 juli 2024. I regeringens lagrådsremiss EU:s bankpaket (nedan lagrådsremissen) föreslås de ändringar som ska genomföras i svensk lag. Enligt lagrådsremissen ska vissa bestämmelser införas genom föreskrifter på lägre nivå än lag och i vissa avseenden har, eller förväntas Finansinspektionen få, bemyndigande att utfärda sådana föreskrifter.

Syftet med de förslag till föreskrifter som redogörs för i denna promemoria är att genomföra de ändringar i kapitaltäckningsdirektivet som föranleds av bankpaketet och som Finansinspektionen har eller förväntas få bemyndigande att införa i föreskrifter. Föreskriftsarbetet löper parallellt med lagstiftningsarbetet för att möjliggöra att de föreskriftsändringar som

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1623 av den 31 maj 2024 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller krav avseende kreditrisk, kreditvärderingsjusteringsrisk, operativ risk, marknadsrisk och golvet för riskvägda tillgångar samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1619 av den 31 maj 2024 om ändring av direktiv 2013/36/EU vad gäller tillsynsbefogenheter, sanktioner, filialer från tredjeland och miljö, samhällsansvar och bolagsstyrningsrisker.

⁶ När det i promemorian hänvisas till artiklar i ändringsdirektivet avses de artiklar som anges i artikel 1 i detta direktiv.

genomför kapitaltäckningsdirektivet träder i kraft samma dag som lagändringarna.

Finansinspektionen föreslår också föreskriftsändringar till följd av att värdepappersbolagsdirektivet⁷ ändras och vissa andra ändringar i kapitaltäckningsdirektivet än de som görs inom ramen för EU:s andra bankpaket. Dessa ändringar görs genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2994 av den 27 november 2024 om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 vad gäller behandlingen av koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter och av motpartsrisk i centralt clearade derivattransaktioner (nedan direktiv 2024/2994).

Utöver de ändringar som har sin grund i ändringar i EU-direktiv ser Finansinspektionen ett behov av att ändra i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut (ersättningsföreskrifterna) med anledning av att kommissionen har ifrågasatt Sveriges genomförande av kapitaltäckningsdirektivet⁸. Finansinspektionen anser också att bestämmelserna om beräkning av det högsta förfogandebeloppet i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar (tillsynsföreskrifterna) behöver förtydligas och att vissa andra mindre ändringar i samma föreskrifter samt ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer behöver göras.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Förslag med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet

1.2.1.1 Krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

I 2 kap. 13 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (SRK-föreskrifterna) anges att ett företag ska, när det tillsätter styrelseledamöter beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper och för detta ändamål ha en policy för att främja mångfald i styrelsen. I 2 kap. 12 § SRK-föreskrifterna anges att ett företag ska avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda styrelseledamöterna. Föreskrifterna omfattar bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar (1 kap. 1 § SRK-föreskrifterna). Däremot omfattas inte finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt artikel 21a.1 av bestämmelserna.

De nämnda bestämmelserna har genomfört artiklarna 91.9 och 91.10 i kapitaltäckningsdirektivet, som i och med ändringsdirektivet återfinns i artiklarna 91.7 och 91.8. Dessa artiklar ändras nu på så sätt att även finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts i enlighet med artikel 21a.1 omfattas av kravet på utbildning av styrelseledamöter och kravet på att ha en mångfaldspolicy.

Ett av kraven för att ett svenskt företag ska ges tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse är att styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget (3 kap. 2 § första stycket 5 lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse, LBF). I 9 § tredje stycket Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:13) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut (ägarprövningsföreskrifterna) anges också att ett företag vid varje ändring i styrelsen ska bedöma om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget. Enligt 1 § gäller dessa föreskrifter för bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar. Det finns inte några krav på den samlade kompetensen i styrelsen för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts. I och med ändringsdirektivet (artikel 91.2b) kommer krav på styrelsens samlade kompetens att gälla även för dessa företag.

1.2.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

I artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet finns regler om att ledningsorganets lämplighet ska bedömas utifrån vissa kriterier. I och med ändringsdirektivet görs ett tillägg i denna artikel som innebär att ledamöter i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande.

I ändringsdirektivet finns också regler om ett särskilt ansökningsförfarande för vissa stora företag så snart de har en tydlig avsikt att utse en ledamot i ledningsorganet med ledningsfunktion eller en ordförande för ledningsorganet i dess tillsynsfunktion (artikel 91.1d). I artikel 91.10 anges att vid tillämpningen av artikeln i fråga ska Europeiska bankmyndigheten (EBA) utarbeta förslag till tekniska standarder till de enheter som avses i artikel 91.1d för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den lämplighetsbedömning som avses i artikel 91.1f. Det anges också att medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga standarder utarbetas för andra enheter än de som avses i artikel 91.1d.

I ägarprövningsföreskrifterna finns bestämmelser om vilka uppgifter bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar och dess ägare ska lämna till Finansinspektionen i samband med bland annat en ledningsprövning. Dessa företag ska lämna de uppgifter som anges i en bilaga till föreskrifterna i samband med att det utser en ny person eller gör andra ändringar för posterna styrelseordförande, styrelseledamot, styrelsesuppleant och verkställande direktör och dennes ersättare (9 §).

Enligt ändringsdirektivet ska institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt artikel 21a i direktivet även ha en skyldighet att lämplighetspröva personer som innehar nyckelfunktioner i företaget (artikel 91a). Någon sådan skyldighet finns inte i dag.

För personer med nyckelfunktioner i de företag som avses i artikel 91.1d ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den

lämplighetsbedömning som avses i artikel 91a.5 (artikel 91.10). EBA ges också i uppdrag att ta fram riktlinjer om lämplighetskraven för personer som innehar nyckelfunktioner (artikel 91a.8).

I lagrådsremissen föreslås ett nytt kriterium vid bedömningen av om ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska beviljas godkännande. Det innebär att en nyckelperson ska ha tillräckligt gott anseende, insikt, kunskap, och erfarenhet för att utöva ett betydande inflytande över verksamheten och även i övrigt agerar med ärlighet och integritet för att vara lämplig för en sådan uppgift (1 a kap. 2 § tillsynslagen).

I 11 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna regleras vad en ansökan om godkännande för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska innehålla.

1.2.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

Ändringsdirektivet ställer krav på att medlemsstaterna ska kräva att institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1, skriftligen före avyttringen, underrättar den behöriga myndigheten om de avser att avyttra ett väsentligt innehav enligt vad som fastställs i artikel 27a.2 (artikel 27d).

I ändringsdirektivet anges också att medlemsstaterna ska kräva att kreditinstitut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1 skriftligen underrättar sin behöriga myndighet i förväg om varje betydande överföring av tillgångar eller skulder som de genomför antingen genom försäljning eller någon annan typ av transaktion (artikel 27f). Vilka tillgångar och skulder som inte ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en betydande överföring framgår av artikel 27f.2 i direktivet.

I svensk rätt finns i 7 kap. 12 § LBF bestämmelser om att tillstånd krävs för kreditinstitut att förvärva egendom om institutets motprestation motsvarar mer än 25 procent av dess kapitalbas. Det finns också i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:1) om anmälan av vissa förvärv, en anmälningsplikt för bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar för förvärv där motprestationen är minst 10 miljoner kronor och motsvarar lägst 10 procent, och högst 25 procent av kapitalbasen i det förvärvande företaget.

1.2.1.4 Krav på tredjelandstillägg

Allmänt

Tredjelandstillägg omfattas i dag inte av de tillsynskrav som finns i kapitaltäckningsdirektivet. I stället omfattas de av nationell lagstiftning. I och med ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet har det införts ett harmoniserat regelverk för tredjelandstilläggs bankverksamhet inom EES. Det nya regelverket består av en tillståndsplikt och särskilda tillsynsregler. De nya reglerna är i stor utsträckning utformade som minimikrav.⁹

Av införlivandebestämmelserna i artikel 2 i ändringsdirektivet följer att medlemsstaterna ska tillämpa bestämmelserna rörande tredjelandstillägg från och med den 11 januari 2027, förutom bland annat bestämmelserna om rapportering som ska tillämpas från och med den 11 juli 2026.

Vad ansökan ska innehålla

I 4 kap. LBF finns bestämmelser om utländska företags verksamhet i Sverige. I 4 kap. 4 § LBF anges förutsättningarna för andra utländska kreditinstitut än de utländska kreditinstitut som hör hemma inom EES att ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. I 4 kap. 7 § LBF anges att ett utländskt kreditinstitut som driver rörelse med stöd av 4 kap. 4 § bara får driva sådan verksamhet i Sverige som omfattas av institutets verksamhetstillstånd i hemlandet. I lagrådsremissen föreslås att den tillståndsplikt som i dag finns i 4 kap. 4 § LBF tas bort och i stället föreslås bestämmelser om tillståndsplikt för tredjelandstillägg i tillsynslagen.

Vad ett kreditinstitut utanför EES bör bifoga en ansökan om att etablera en filial i Sverige framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2023:18) om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES.

I artikel 48c.3 i ändringsdirektivet anges att medlemsstaterna ska kräva att ansökningarna om auktorisation av filialer från tredjeland åtföljs av en verksamhetsplan som beskriver den tilltänkta affärsverksamheten, de verksamheter som ska bedrivas bland dem som avses i artikel 47.1 samt organisationsstrukturen och riskhanteringen avseende filialen i den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 48g. Det framgår också av artikel

⁹ Se artikel 47.1 och lagrådsremissen s. 199.

48c.8 att EBA senast den 10 juli 2026 ska utfärda riktlinjer för att bland annat närmare specificera de uppgifter som ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i samband med ansökan om auktorisation av en filial från tredjeland, inbegripet verksamhetsplanen samt organisationsstrukturen och riskhanteringen enligt punkt 3¹⁰ samt förfarandet för auktorisation av filialen från tredjeland samt standardformulär och mallar för tillhandahållandet av uppgifterna som EBA ska specificera. Sådana förslag till riktlinjer har varit ute på konsultation.

Medel som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ställs på deponerade medel

I artikel 48e i ändringsdirektivet finns regler om krav för särskilt tillskjutet kapital. Av punkt 2 i nämnda artikel följer vilka tillgångar som filialerna ska uppfylla sitt kapitalkrav med. Enligt punkt 4 ska EBA senast den 10 juli 2026 utfärda riktlinjer för att specificera kraven på vissa av tillgångarna. Sådana riktlinjer har EBA publicerat den 2 mars 2026.¹¹

I ändringsdirektivet ställs också krav på hur medlen ska hanteras. Medlemsstaterna ska kräva att instrumenten bland annat ska vara tillgängliga för att användas för de syften som anges i artikel 96 i krishanteringsdirektivet¹² och för likvidation av tredjelandsfilialen i enlighet med nationell rätt (artikel 48e.3). I 8 kap. 12 § lagen (2015:1016) om resolution finns en bestämmelse om åtgärder för EES-filialer i samband med resolution.

Styrning, riskhantering och kontroll

I ändringsdirektivet finns krav på intern styrning, riskhantering och kontroll för tredjelandsfilialer (artikel 48g). Några sådana, för tredjelandsfilialer, specifika krav finns inte i dag i gällande rätt.

¹⁰ I artikel 48c.8 hänvisas i den svenska lydelsen inte till punkt 3 utan till artikel 3. Detta torde vara en felöversättning.

¹¹ <https://www.eba.europa.eu/publications-and-media/press-releases/eba-publishes-its-final-guidelines-instruments-capital-endowment-requirement-third-country-branches>

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

I artikeln anges bland annat att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer i klass 1 ska uppfylla kraven i artiklarna 74, 75, 76.5 och 76.6 samt 92, 94 och 95 (artikel 48g.2). Det följer vidare av artikeln att för tredjelandsfilialer i klass 2, det vill säga de som inte utgör tredjelandsfilialer i klass 1, ska samma regler gälla med det undantaget att de inte måste utse chefer för kontrollfunktionerna enligt artikel 76.6 tredje och femte styckena om inte de behöriga myndigheterna kräver detta (artikel 48g.3). Detta kan göras beroende på tredjelandsfilialens storlek och organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Det anges också i artikel 48g.4 att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer upprättar rapporteringsvägar till huvudföretagets ledningsorgan som täcker alla väsentliga risker och strategier för riskhantering samt ändringar av dessa, och har infört lämpliga system för informations- och kommunikationsteknik (IKT) och kontroller för att säkerställa att strategierna tillämpas på vederbörligt sätt.

Artikel 48g innehåller även krav avseende övervakning och förvaltning av utkontrakteringsavtal (punkt 5) samt gruppinterna arrangemang (punkt 6). Vidare finns i artikel 48g krav på kontinuitetshantering i de fall kritiska eller viktiga funktioner hos en tredjelandsfilial utförs av dess huvudföretag (punkt 7). Slutligen finns krav på att en oberoende tredje part regelbundet ska bedöma tredjelandsfilialens efterlevnad av artikel 48g och överlämnar en rapport till den behöriga myndigheten med sina resultat och slutsatser (punkt 8).

Enligt punkt 9 ska EBA utfärda riktlinjer senast den 10 januari 2027 om tillämpningen på tredjelandsfilialer av de styrformer, processer och metoder som avses i vissa av de i punkt 2 och 3 uppräknade artiklarna. Förslag till sådana riktlinjer har varit ute på konsultation.

Rapportering

I artiklarna 48k.1 och 48k.2 i ändringsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer ska rapportera viss uppräknad information till sina behöriga myndigheter. Vidare anges i artikel 48k.3 att rapporteringsskyldigheterna i artikeln inte får hindra en behörig myndighet från att införa ytterligare rapporteringskrav för tredjelandsfilialer under vissa förutsättningar.

EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att specificera enhetliga format och definitioner samt frekvens för rapportering och ska utarbeta it-lösningar som ska tillämpas i enlighet med artikel 48k. Dessa tekniska standarder ska överlämnas till kommissionen senast den 10 januari 2026. Förslag till sådana tekniska standarder har ännu inte antagits av kommissionen.

I 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter, finns regler om att ett kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige och som har sitt huvudkontor i ett tredjeland ska rapportera vissa uppgifter, bland annat uppgifter om totala tillgångar som motsvarar verksamheten för filialen och de arrangemang för insättningsskydd som finns tillgängliga för insättare i filialen.

Krav på att föra ett register och annan dokumentation

I och med ändringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att tredjelandsfilialer, enligt artikel 48h.1, för ett bokföringsregister så att de kan spåra och registrera heltäckande och exakt information om samtliga tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos tredjelandsfilialen i medlemsstaten, och självständigt förvalta de tillgångarna och skulderna inom filialen. Bokföringsregistret ska innehålla all nödvändig och tillräcklig information om de risker som filialen genererat samt om hur de förvaltas. Medlemsstaterna ska också kräva att tredjelandsfilialerna, enligt artikel 48h.2, ska utarbeta, regelbundet se över och uppdatera en strategi för bokföringsarrangemang för förvaltningen av bokföringsregistret. Denna strategi ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet för huvudföretaget. Det anges också vad denna strategi ska innehålla. I ändringsdirektivet anges också att myndigheterna ska kräva att tredjelandsfilialer säkerställer att ett oberoende, skriftligt och motiverat yttrande om genomförandet och den fortlöpande efterlevnaden av kraven i artikel 48h, med resultat och slutsatser, regelbundet utarbetas och översänds till den behöriga myndigheten (punkt 3). EBA har, i enlighet med artikel 48h.4, utarbetat förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera de bokföringsarrangemang som tredjelandsfilialerna ska följa vid tillämpningen av artikeln och lämnat över dessa till kommissionen den

9 januari 2026.¹³ Dessa förslag till tekniska standarder har ännu inte antagits av kommissionen.

1.2.1.5 Riskhantering, intern styrning och kontroll

ESG-relaterade särskilda planer och stresstester

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen innebär bland annat nya krav på instituten i fråga om hantering, rapportering, offentliggörande och styrning av ESG-risker, det vill säga miljö-, samhällsansvars- och bolagsstyrningsrisker.¹⁴

Ändringsdirektivet anger i artikel 76.2 att medlemsstaterna ska säkerställa att ledningsorganet upprättar och övervakar genomförandet av särskilda planer, som inbegriper kvantifierbara mål och processer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av ESG-faktorer (med ESG avses miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning), inbegripet dem som uppstår till följd av processen med anpassnings- och omställningstrender inom ramen för relevanta regleringsmål och rättsakter på unions- och medlemsstatsnivå i förhållande till ESG-faktorer, särskilt målet att uppnå klimatneutralitet samt, i relevanta fall för internationellt verksamma institut, tredjeländers rättsliga mål och regleringsmål. Vidare anges att de kvantifierbara målen och processerna för att hantera de ESG-risker som ingår i dessa planer ska beakta de senaste rapporter och åtgärder som föreskrivs av det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar, särskilt när det gäller uppnåendet av unionens klimatmål. Det anges även att om institutet lämnar information i ESG-frågor i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU (CSRD)¹⁵ ska planerna vara förenliga med de planer som avses i artiklarna 19a eller 29a i det direktivet och särskilt innehålla sådana åtgärder avseende institutets affärsmodell och affärsstrategi som är förenliga mellan de båda

¹³ Commission Delegated Regulation (EU) .../... of XXX on supplementing Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards specifying the booking arrangements that third-country branches are to apply for the purposes of Article 48h of Directive 2013/36/EU.

¹⁴ Med ESG-risk avses en risk för negativa finansiella konsekvenser för ett institut till följd av nuvarande eller framtida effekter av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning (ESG-faktorer) på det institutets motparter eller investerade tillgångar. ESG-risker förverkligas genom de traditionella kategorierna av finansiella risker (artikel 4.52d i tillsynsförordningen).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG.

planerna. Slutligen anges att medlemsstaterna ska säkerställa en proportionerlig tillämpning på ledningsorgan för små och icke-komplexa institut och ange inom vilka områden ett undantag eller ett förenklat förfarande får tillämpas.

I artikel 87a.3 anges att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att instituten testar sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer, både i ett grundscenario och i ett negativt scenario, inom en fastställd tidsram, med början med klimatrelaterade faktorer. För sådan testning av motståndskraften anges att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att instituten tar med ett antal ESG-scenarier som speglar potentiella effekter av miljömässiga och sociala förändringar och därtill relaterad offentlig politik på företagsklimatet på lång sikt. Vidare ska de behöriga myndigheterna säkerställa att instituten under förfarandet för testning av motståndskraften använder trovärdiga scenarier som bygger på scenarier som utarbetats av internationella organisationer.

Genom artikel 87a.5 har EBA getts i uppdrag att utfärda riktlinjer för att bland annat specificera kriterier för att upprätta de scenarier som avses i punkt 3 i samma artikel, inbegripet de parametrar och antaganden som ska användas i varje scenario, specifik risk och tidshorisont, liksom innehållet i de övergångsplaner som ska tas fram enligt artikel 76.2.

Exponeringar i kryptotillgångar

Kryptotillgångar är ett relativt nytt tillgångsslag. I och med bankpaketet infördes regler om kryptotillgångar i tillsynsförordningen och i kapitaltäckningsdirektivet. Bakgrunden till reglerna är Baselkommitténs standard SCO60 – Cryptoasset exposures från december 2022.

Reglerna om kryptotillgångar i tillsynsförordningen finns i artiklarna 451b och 501d. Enligt artikel 451b ska instituten offentliggöra information om sin kryptotillgångsrelaterade verksamhet, vilket gör att instituten med start under första kvartalet 2025 ska börja rapportera sina exponeringar mot kryptotillgångar i den periodiska rapporteringen till tillsynsmyndigheterna. Det som ska offentliggöras enligt den artikeln är exponeringsbeloppen avseende kryptotillgångarna, exponeringsbeloppet för operativ risk, redovisningsklassificeringen för exponeringarna, en beskrivning av affärsverksamheten med anknytning till kryptotillgångar och inverkan på institutets riskprofil och en särskild beskrivning av relaterade riskhanteringsstrategier. Enligt artikel 501d.5 i tillsynsförordningen har

EBA fått i uppdrag att utarbeta tekniska standarder för att specificera de tekniska komponenter som krävs för att instituten ska kunna beräkna sina kapitalkrav i enlighet med vissa i artikeln uppräknade metoder, inbegripet bland annat hur exponeringarnas värde ska beräknas.

I ändringsdirektivet behandlas kryptotillgångar i stället ur ett styrningsperspektiv. I artiklarna 79 e och 83.4 regleras att de behöriga myndigheterna ska kräva att instituten ska utföra vissa förhandsbedömningar. Artiklarna 81 och 85.1 ändras också så att de också omfattar exponeringar mot kryptotillgångar.

I artikel 98 i ändringsdirektivet anges vidare att den översyn och utvärdering som utförs av de behöriga myndigheterna ska innefatta en bedömning av institutens processer för styrning och riskhantering rörande exponeringar mot kryptotillgångar och tillhandahållande av kryptotillgångstjänster.

Det finns i dag reglerat i 9 § 1 förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar att Finansinspektionen i sin tillsyn ska följa bland annat bestämmelserna om översyns- och utvärderingsprocessen i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet. I artikel 98 i kapitaltäckningsdirektivet finns en hänvisning till artikel 81 i samma direktiv.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar och uppgifter

Av 6 kap. 5 § LBF framgår att styrelsen i ett kreditinstitut ska se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner, och att dessa ska utvärderas och ses över regelbundet. I lagrådsremissen föreslås ändringar i denna bestämmelse.

Av 3 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut framgår att styrelsen regelbundet, minst årligen, ska utvärdera och om det behövs uppdatera de interna regler som den har beslutat om. Det framgår också att den verkställande direktören regelbundet, minst årligen, ska utvärdera de interna regler som den beslutat om och om det behövs uppdatera dessa. I 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:16) anges att ett företags styrelse årligen ska utvärdera och fastställa att företagets delegeringsbestämmelser om kreditbeslut är ändamålsenliga. I 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag anges bland annat att styrelsen för ett företag minst årligen ska granska och

godkända strategier enligt 4 kap. och riktlinjer som avser företagets hantering av likviditetsrisk.

Interna kontrollfunktioner

I kapitaltäckningsdirektivet finns i artikel 76 bestämmelser om riskhantering. I punkt 5 anges bland annat att medlemsstaterna ska se till att instituten har en riskhanteringsfunktion och vilka krav som ska gälla för denna funktion. I och med ändringsdirektivet utvidgas artikel 76.5 till att, förutom att ställa krav på att instituten ska ha en riskhanteringsfunktion, även kräva att instituten har en internrevisionsfunktion och en regelefterlevnadsfunktion. Av artikeln framgår också vilka krav som ska ställas på dessa funktioner.

Dessa interna kontrollfunktioner ska enligt artikel 76.5 i ändringsdirektivet vara oberoende av de operativa funktionerna och ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser och möjligheter att vända sig direkt till ledningsorganet. De interna kontrollfunktionerna ska säkerställa att alla väsentliga risker identifieras, mäts och rapporteras korrekt. De interna kontrollfunktionerna ska också ge en helhetsbild av alla slags risker som institutet är exponerat för. Det anges också att riskhanteringsfunktionen ska tas i aktivt bruk vid utarbetandet av institutets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut och ha kontroll över det faktiska genomförandet av riskstrategin. Vad gäller internrevisionsfunktionen anges att denna ska utföra en oberoende översyn av det faktiska genomförandet av institutets riskstrategi. Regelefterlevnadsfunktionen ska, å sin sida, bedöma och minska risken till följd av bristande regelefterlevnad och säkerställa att institutets riskstrategi tar hänsyn till efterlevnadsrisken och att efterlevnadsrisken beaktas på lämpligt sätt i alla betydande riskhanteringsbeslut.

I och med ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet införs också en ny punkt 6 i artikel 76 som bland annat reglerar att medlemsstaterna ska säkerställa kontrollfunktionernas oberoende ställning och vilka som är ansvariga för kontrollfunktionerna. Det anges också att internrevisionsfunktionen inte får kombineras med något annat affärsområde eller någon annan av kontrollfunktionerna.

Det finns i dag regler om kreditinstituts styrning, riskhantering och kontroll i SRK-föreskrifterna. I 6 kap. nämnda föreskrifter finns de generella kraven

på kontrollfunktionerna och i 7–9 kap. de mer specifika kraven som gäller för respektive kontrollfunktion.

Kartläggning av arbetsuppgifter

Artikel 88 i kapitaltäckningsdirektivet rör styrningsformer. I och med ändringsdirektivet läggs en ny punkt 3, till i artikeln. Denna punkt anger att medlemsstaterna ska, utan att det påverkar ledningsorganets övergripande kollektiva ansvar, säkerställa att instituten utarbetar, upprätthåller och uppdaterar individuella redogörelser som anger roller och åligganden för samtliga ledamöter i ledningsorganet i dess ledningsfunktion, den verkställande ledningen och personer som innehar nyckelfunktioner tillsammans med en kartläggning av åliggandena, inklusive uppgifter om rapporteringsvägar, om ansvarsfördelning och om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de enskilda redogörelserna för åligganden och kartläggningen av åligganden alltid finns tillgängliga och meddelas de behöriga myndigheterna i god tid och på begäran, inbegripet för att erhålla auktorisation enligt artikel 8.

I 2 kap. 1 § 3 SRK-föreskrifterna finns redan i dag krav på att ett företag ska se till att varje relevant befattnings ansvar och arbetsuppgifter är dokumenterade i en befattningsbeskrivning. Bestämmelsen kräver inte att samtliga anställda ska ha en befattningsbeskrivning, utan kraven på befattningsbeskrivningar gäller för relevanta befattningar, vilket omfattar sådana befattningar som hanterar centrala uppgifter, däribland befattningar som kan påverka företagets riskprofil.¹⁶

1.2.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har antagit direktiv 2024/2994. Detta gjordes i samband med att ändringar av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir) beslutades¹⁷. Nödvändiga ändringar som följer av direktiv 2024/2994 ska genomföras senast den 25 juni 2026.

¹⁶ Se beslutspromemoria till SRK-föreskrifterna s. 21.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2987 av den 27 november 2024 om ändring av förordningarna (EU) nr 648/2012, (EU) nr 575/2013 och (EU) 2017/1131 vad gäller åtgärder för att minska alltför stora exponeringar mot centrala motparter i tredjeland och effektivisera unionens clearingmarknader.

Ändringarna innebär att det bland annat införs nya krav avseende riskhantering i artikel 76.2 i kapitaltäckningsdirektivet och i artikel 29 i värdepappersbolagsdirektivet¹⁸.

1.2.3 Övriga ändringar

Innehållet i ersättningspolicyn

Bestämmelser om kreditinstituts hantering av risker förknippade med ersättningssystem omfattas av de mer övergripande bestämmelserna om riskhantering i LBF. I artikel 74 i kapitaltäckningsdirektivet finns grundläggande bestämmelser om företagsstyrning, vilka bland annat omfattar krav på att ha en ersättningspolicy som är förenlig med och främjar sund och effektiv riskhantering. I artikel 92 i samma direktiv finns närmare bestämmelser om ersättningspolicyn och vad en sådan ska innehålla. I artikel 92.2.g föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att instituten, när de tillämpar sin totala ersättningspolicy iakttar kravet på att ersättningspolicyn ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till deras storlek och interna organisation samt verksamhetens art.

Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

Om ett kreditinstitut inte kan uppfylla sitt kombinerade buffertkrav eller krav på bruttosoliditetsbuffert ska det enligt 8 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen) rapportera sitt högsta förfogandebelopp till Finansinspektionen. Förfogandebeloppet är det maximala belopp som kreditinstitutet får använda för värdeöverföringar, ersättningar och utbetalningar enligt 8 kap. 3 § första stycket 1–3 buffertlagen. Hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas framgår av 9 kap. 6 § tillsynsföreskrifterna för det kombinerade buffertkravet och 9 kap. 9 § samma föreskrifter för kravet på bruttosoliditetsbuffert.

Det högsta förfogandebeloppet beräknas genom att ett förfogandebelopp multipliceras med en faktor. Förfogandebeloppet består av delårsöverskott och årsöverskott som inte räknas in i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26.2 i tillsynsförordningen, med avdrag för eventuell vinstutdelning eller betalningar som är resultatet av de åtgärder som anges i 8 kap. 3 § 1–3

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

buffertlagen, minskat med det belopp som skulle ha betalats i skatt om överskotten hade behållits i kreditinstitutet. Den faktor som förfogandebeloppet ska multipliceras med framgår för det kombinerade buffertkravet i 9 kap. 6 § tredje stycket, medan faktorn för kravet på bruttosoliditetsbuffert framgår av 9 kap. 9 § tredje stycket.

Bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna om hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas genomför artikel 141.4–6 i kapitäläckningsdirektivet. Där framgår det att instituten ska beräkna beloppet genom att multiplicera summan som beräknas enligt punkt 5, vilket motsvarar det förfogandebelopp som beskrivs ovan, med den faktor som fastställs enligt punkt 6. Det framgår vidare att det högsta utdelningsbara beloppet ska minskas med det belopp som är resultatet av någon av de åtgärder som anges i punkt 2 andra stycket a, b eller c.

1.3 Regleringsalternativ

För att ändringarna i kapitäläckningsdirektivet ska anses vara genomförda i svensk rätt fullt ut, krävs det att Finansinspektionen utfärdar bindande föreskrifter. Det saknas därmed alternativa sätt för att anpassa regleringen med anledning av de ändringarna.

På flera av de områden som föreskriftsförslagen berör arbetar EBA med att ta fram riktlinjer och tekniska standarder som framöver kommer att påverka hur institut ska tillämpa reglerna i direktivet. Ett antal av riktlinjerna är eller har varit på konsultation, och Finansinspektionen har i viss mån beaktat vad som anges i dessa förslag vid utformningen av föreskriftsförslagen.

Finansinspektionen kan trots det behöva se över föreskriftsförslagen när riktlinjerna antagits. I avvaktan på att kommissionen antar de tekniska standarderna i form av delegerade förordningar bedömer Finansinspektionen att det i vissa delar bör utfärdas föreskrifter som dock kan behöva ses över när de tekniska standarderna har antagits.

1.4 Rättsliga förutsättningar

1.4.1 Förslag med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet

1.4.1.1 Allmänt

Finansinspektionen har, när det gäller vissa av de förslag till föreskrifter som föreslås, redan de bemyndiganden som krävs för att utfärda föreskrifter.

I lagrådsremissen föreslås nya bemyndiganden att utfärda föreskrifter för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sådana bemyndiganden föreslås införas dels i 16 kap. LBF, dels i 10 kap. tillsynslagen. Vid utarbetandet av de aktuella föreskriftsförslagen har Finansinspektionen utgått från att inspektionen kommer att få bemyndiganden att meddela föreskrifter på de områden som anges i lagrådsremissen och att förordningen om bank- och finansieringsrörelse samt förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar kommer att ändras till följd av detta.

Nedan följer en närmare redogörelse över vilka bemyndiganden Finansinspektionen bedömer bör användas för respektive förslag. Det tydliggörs i vilka fall det är fråga om ett redan befintligt bemyndigande eller ett bemyndigande som inspektionen utgår från att myndigheten kommer att få. I det senare fallet hänvisas till det bemyndigande i lag som anges i lagrådsremissen, eftersom det i nuläget inte är känt hur förordningarna kommer se ut i dessa delar.

1.4.1.2 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Förslaget till föreskrifter i 13 kap. 1–3 §§ tillsynsföreskrifterna om krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag föreslås införas med stöd av bemyndigandet i 10 kap. 2 § 1 a och 6 tillsynslagen, som föreslås i lagrådsremissen.

1.4.1.3 Lednings- och lämplighetsprövningar

Förslagen till ändringar i ägarprövningsföreskrifterna föreslås införas med stöd av bemyndigandena i 5 kap. 2 § 17 och 20 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar, trots att anmälningar inte anges i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar i nuläget (jfr lagrådsremissen s. 608).

Ändringarna i tillsynsföreskrifterna i fråga om vad en ansökan om godkännande för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska innehålla, föreslås med stöd av befintligt bemyndigande i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna avseende mycket stora värdepappersbolag föreslås med stöd av bemyndigandena i 5 kap. 2 § 17 och 20 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 4 och 52 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

1.4.1.4 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

Som det ser ut kommer Finansinspektionen få bemyndigande att föreskriva om vad vissa underrättelser ska innehålla (se lagrådsremissen s. 367). Det är med stöd av ett sådant bemyndigande som Finansinspektionen föreslår den nya 12 kap. 2 § i tillsynsföreskrifterna.

Förslaget i 12 kap. 2 § tillsynsföreskrifterna om vilka tillgångar och skulder som ska ingå i bedömningen av om en överföring är väsentlig föreslås införas med stöd av det nya bemyndigandet i 10 kap. 2 § 3 tillsynslagen.

Förslaget till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv föreslås införas med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 17 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

1.4.1.5 Nya krav på tredjelandsfilialer

Det är med stöd av det befintliga bemyndigandet i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar som Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter om vad ansökningar om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta filial i Sverige ska innehålla.

I lagrådsremissen föreslås att det i 10 kap. 2 § 7 tillsynslagen tas in en bestämmelse som anger att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i kapitalkraven enligt 5 b kap. 3 och 4 §§ och kraven på ett sådant konto som kapitalet ska deponeras på enligt 5 b kap. 7 §. Det är med stöd av detta bemyndigande som Finansinspektionen föreslår bestämmelserna i 6 kap. i förslaget om nya föreskrifter om vissa krav för tredjelandsfilialer.

I lagrådsremissen föreslås också att ett bemyndigande tas in i 10 kap. 2 § 8 tillsynslagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer får meddela föreskrifter om vilka åtgärder en filial ska vidta för att uppfylla de krav på riskhantering, dokumentation och intern styrning och kontroll och lämplighet som avses i 5 b kap. 8 och 9 §§. Det är med stöd av detta som Finansinspektionen föreslår bestämmelserna i 2–5 kap. i förslaget om nya föreskrifter om vissa krav för tredjelandsfilialer.

I lagrådsremissen föreslås att ett bemyndigande tas in i 10 kap. 2 § 9 tillsynslagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar tredjelandsfilialer ska lämna till Finansinspektionen. Det är med stöd av detta bemyndigande och bemyndigandet i 5 kap. 2 § 17 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som Finansinspektionen föreslår ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter. Bemyndigandet i 5 kap. 2 § 17 förordningen används för att tillämpningsområdet för föreskrifterna i fråga ändras från att avse vissa kreditinstitut till att avse tredjelandsfilialer.

1.4.1.6 Riskhantering, intern styrning och kontroll

Finansinspektionen får, enligt 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse, meddela föreskrifter om vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att bland annat uppfylla de krav på riskhantering samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 5 § LBF. Det är med stöd av detta bemyndigande som Finansinspektionen föreslår att det i SRK-föreskrifterna införs bestämmelser om de särskilda ESG-relaterade planerna och krav på ESG-relaterade stresstester. Det är med stöd av bemyndigandena i 5 kap. 2 § 3 och 7 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som inspektionen föreslår en ny bestämmelse om ledningen i ett kreditinstitut i 2 kap. 13 a § och ändringar i 2 kap. 12 § SRK-föreskrifterna.

Det är även med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som Finansinspektionen föreslår att göra de ändringar som krävs för att genomföra artiklarna 76.5, 76.6 och 88.3 i ändringsdirektivet.

Finansinspektionen får, enligt 5 kap. 2 § 14 förordningen om bank- och finansieringsrörelse, meddela föreskrifter om tillhandahållande av tjänster till en jävskrets som avses i 8 kap. 5 och 6 §§ LBF. Det är med stöd av detta bemyndigande som Finansinspektionen föreslår en ändring i 8 kap. 2 §

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

De föreslagna reglerna om exponeringar mot kryptotillgångar föreslås införas med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

De ändringar som föreslås i 3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna, 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag föreslås införas med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

1.4.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Det är med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som Finansinspektionen föreslår att det i SRK-föreskrifterna införs bestämmelser om krav på att bland annat upprätta särskilda planer för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter.

De ändringar som föreslås i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse föreslås med stöd av bemyndigandet i 6 kap. 1 § 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

1.4.3 Övriga ändringar

Innehållet i ersättningspolicyn

Enligt 6 kap. 2 § första stycket LBF ska ett kreditinstitut identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institutet ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll.

Finansinspektionen får utfärda föreskrifter om vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla kravet på riskhantering i 6 kap. 2 § med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse. Det är med stöd av detta bemyndigande som ändringarna i ersättningsföreskrifterna föreslås.

Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

I 18 § 8 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar anges att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om hur det högsta förfogandebeloppet enligt 8 kap. 1 § buffertlagen ska beräknas. Det är med stöd av detta bemyndigande som ändringarna i 9 kap. 6 och 9 §§ tillsynsföreskrifterna föreslås.

Mindre ändringar

Bestämmelsen i 1 kap. 4 § tillsynsföreskrifterna föreslås upphävas med stöd av bemyndigandet i 16 § 2 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Bemyndigandet anger att Finansinspektionen får meddela föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningens bestämmelser om beräkningen av kapitalbaskravet och kapitalbasen. Det är med stöd av samma bemyndigande som Finansinspektionen föreslår att 9 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ändras.

Bestämmelsen i 11 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna föreslås ändras med stöd av bemyndigandet i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Bemyndigandet anger att Finansinspektionen får meddela verkställighetsföreskrifter om vad ansökningar enligt bland annat lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag ska innehålla.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen påbörjade arbetet med att ta fram förslag till ändringar av ett antal föreskrifter med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet till följd av det andra bankpaketet under våren 2025. Vid ett möte den 12 augusti 2025 inhämtades synpunkter från en extern referensgrupp, som bestod av företrädare från Finansbolagens förening, Sparbankernas Riksförbund och Svenska Bankföreningen.

Finansinspektionen har i sitt remissvar över de förslag som Finansdepartementet har lämnat i promemorian EU:s bankpaket¹⁹ fört fram att det bör övervägas om vissa av de regler som införs för att genomföra ändringsdirektivet bör gälla även för andra värdepappersbolag än de mycket stora värdepappersbolagen²⁰. Av lagrådsremissen framgår emellertid att frågan om värdepappersbolagens tillämpning av ändringsdirektivet inte

¹⁹ Fi2025/01199.

²⁰ Se definition i 1 kap. 2 § 7 g tillsynslagen.

ryms inom ramen för det aktuella lagstiftningsärendet. Därför lämnar heller inte Finansinspektionen några förslag vad gäller andra värdepappersbolag än de mycket stora, annat än i mycket begränsad omfattning och med avseende på bestämmelser som redan är tillämpliga på dessa.

Arbetet med att ta fram förslag till ändringar i SRK-föreskrifterna och värdepappersföreskrifterna med anledning av direktiv 2024/2994 påbörjade Finansinspektionen i slutet av 2025. Finansinspektionen har bedömt att det inte har behövts hålla ett särskilt externt referensgruppsmöte vad gäller dessa förslag.

2 Motivering och överväganden

2.1 Förslag med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet

2.1.1 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

2.1.1.1 Krav på utbildning av styrelseledamöter samt mångfaldspolicy och samlad kompetens

I artikel 91.7 i ändringsdirektivet anges att enheterna (institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som godkänts i enlighet med artikel 21a.1) ska avsätta tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet, inbegripet om ESG-risker och ESG-effekter och IKT-risker enligt definitionen i artikel 4.1.52c i tillsynsförordningen. Enligt artikel 91.8 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna kräva att enheterna och deras respektive nomineringskommittéer, om sådana har inrättats, beaktar en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid utnämning av ledamöter och proportionellt främjar mångfald och jämn könsfördelning i ledningsorganet. Enheterna ska därför införa en policy som främjar mångfald i ledningsorganet. Enligt artikel 91.2b i ändringsdirektivet ska ledningsorganet som helhet ha tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för att kunna förstå enhetens verksamhet samt de tillhörande risker som enheten står inför, och den påverkan som den skapar på kort, medellång och lång sikt och med beaktande av ESG-faktorer.

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.1 finns det i SRK-föreskrifterna redan i dag ett krav för kreditinstitut att avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda styrelseledamöterna. För dessa institut finns också krav på att beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper och för detta ändamål ha en mångfaldspolicy. I och med artikel 91.7–8 i ändringsdirektivet kommer även finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts i enlighet med artikel 21a.1 att omfattas av sådana krav. Finansinspektionen föreslår därför att det i 13 kap. 1 och 2 §§ tillsynsföreskrifterna tas in bestämmelser med motsvarande lydelse som 2 kap. 13 § och föreslagna 2 kap. 12 § SRK-föreskrifterna (se avsnitt 2.1.5.3).

När det gäller artikel 91.2b i ändringsdirektivet föreslås att den genomförs för kreditinstitut genom att en ny bestämmelse läggs till i SRK-föreskrifterna (2 kap. 13 a §). I och med att även finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts i enlighet med artikel 21a.1 omfattas av artikel 91.2b föreslår Finansinspektionen att det i 13 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna tas in en bestämmelse med motsvarande lydelse som 2 kap. 13 a § SRK-föreskrifterna (se avsnitt 2.1.5.3).

2.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

2.1.2.1 Särskilt anmälningförfarande för stora företag

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 finns det i ändringsdirektivet regler om ett särskilt ansökningsförfarande för vissa stora företag, som innebär att dessa ska ge in en lämplighetsansökan till den behöriga myndigheten så snart de har en tydlig avsikt att utse en ledamot i ledningsorganet med ledningsfunktion eller en ordförande för ledningsorganet i dess tillsynsfunktion²¹, och under alla omständigheter senast 30 dagar innan de blir ledamöterna tillträder sina befattningar (artikel 91.1d). Det anges vidare i direktivet vilka företag den särskilda ansökningsskyldigheten åtminstone ska omfatta. I lagrådsremissen föreslås att detta särskilda förfarande ska utgöra ett anmälningförfarande i stället för ett ansökningsförfarande. Det föreslås också att förfarandet ska omfatta dels kreditinstitut som är ett stort institut eller ett stort dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 i tillsynsförordningen, dels finansiella moderholdingföretag och blandade finansiellt moderholdingföretag som inte

²¹ I lagrådsremissen finns en redogörelse för hur dessa begrepp behandlas i svensk rätt (s. 145).

har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt 1 a kap. 3 § tillsynslagen och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut.

Enligt artikel 91.1e ska den lämplighetsansökan som avses i artikel 91.1d åtföljas av bland annat ett frågeformulär för lämplighetsbedömning och en meritförteckning samt den interna lämplighetsbedömning som företaget i fråga ska göra. Lämplighetsansökan ska bland annat också åtföljas av brottsregister och andra handlingar som krävs enligt nationell rätt. Enligt direktivet ska EBA lämna förslag om tekniska standarder för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den lämplighetsbedömning som avses i artikel 91.1f. Förslaget ska överlämnas till kommissionen senast den 10 juli 2026 som sedan ska anta de tekniska standarderna i form av en förordning.

I och med att EBA ännu inte har överlämnat något förslag till sådana tekniska standarder och det därmed inte heller har antagits några sådana standarder av kommissionen, finns det i nuläget inte något frågeformulär för den lämplighetsbedömning som ska göras när det gäller de ifrågavarande företagen. Finansinspektionen föreslår därför att det tas in särskilda bestämmelser om det i ägarprövningsföreskrifterna och att en ny bilaga, bilaga 3, läggs till föreskrifterna, för de fall som omfattas av en anmälan inom ramen för det nya särskilda förfarandet för stora företag. Enligt den nuvarande bilaga 2 ska företagen bland annat komma in med cv och företagets interna lämplighetsbedömning av den person som anmälan gäller, vilket motsvarar den information som artikel 91.1e i ändringsdirektivet anger att en lämplighetsansökan ska åtföljas av. Den föreslagna bilaga 3 bör därför i huvudsak innehålla samma krav på uppgifter som följer av bilaga 2.

Ett kreditinstitut som är ett stort institut eller ett stort dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 i tillsynsförordningen omfattas redan i dag av ägarprövningsföreskrifterna i och med att föreskrifterna gäller för bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag eller kreditmarknadsföreningar. I samband med en ledningsprövning ska dessa företag alltså lämna de uppgifter som framgår av bilaga 2 till föreskrifterna. Som nämns ovan föreslås i lagrådsremissen att en anmälan enligt det nya särskilda förfarandet ska göras till Finansinspektionen senast 30 dagar före det att uppdraget eller anställningen ska påbörjas. För att säkerställa att uppgifterna lämnas samtidigt som anmälan i det fall det är fråga om en

ledningsprövning i ett stort institut eller ett stort dotterföretag föreslås en ny bestämmelse om det i 9 b § ägarprövningsföreskrifterna. Det föreslås också att det i samma bestämmelse ska anges att uppgifterna ska lämnas i en särskild bilaga, det vill säga bilaga 3.

Det framgår av lagrådsremissen (s. 153) att regeringen inte anser att anmälningsskyldigheten bör begränsas enbart till styrelsens ordförande och den verkställande direktören, utan att samtliga styrelseledamöter bör omfattas av förfarandet. Det framgår också att eventuella ersättare för någon av dem inte bör omfattas av det särskilda anmälningsförfarandet.

Om företaget i fråga utser styrelsesuppleanter eller ersättare för den verkställande direktören ska därför en sådan anmälan även fortsättningsvis göras enligt 9 § ägarprövningsföreskrifterna.

I lagrådsremissen (s. 153) görs vidare bedömningen att en undantagsmöjlighet som innebär att en ny prövning inte ska behöva göras när en ersättare träder in i stället för styrelseordföranden eller den verkställande direktören, inte skulle vara förenlig med de nya reglerna i direktivet. Detta innebär, enligt Finansinspektionen, att bestämmelsen i 9 b § ägarprövningsföreskrifterna, ska tillämpas i sådana fall.

Finansiella moderholdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt tillsynslagen och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut, omfattas av ägarprövningsföreskrifterna så som ägare, men därmed bara av bestämmelserna om lämplighetsprövning av kvalificerade ägare. De omfattas däremot inte, i likhet med andra ägare, av bestämmelserna i 9 § om lämplighetsprövning av ledningen. Eftersom den särskilda ansökningsskyldigheten som regleras i direktivet kommer att omfatta även dessa företag behöver de dock framöver komma in med samma information som de andra stora företag som ska lämna in en anmälan i enlighet med 3 kap. 4 b § andra stycket LBF. Det föreslås därför att om en anmälan görs enligt 3 kap. 11 § andra stycket tillsynslagen ska företaget lämna de uppgifter som anges i bilaga 3 samtidigt som anmälan. Enligt bilaga 3 ska företaget bland annat lämna information om sin bedömning av om den person som anmälan gäller uppfyller de krav som ställs i 3 kap. 5 § tillsynslagen.

Finansinspektionen kan, för att undvika dubbelreglering, behöva se över ägarprövningsföreskrifterna när de nya tekniska standarderna som avses i artikel 91.10 i ändringsdirektivet har antagits.

2.1.2.2 Finansinspektionens bedömning vad gäller andra företag än stora företag

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 anges också i artikel 91.10 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga standarder utarbetas för andra enheter än de som avses i artikel 91.1d. Som framgått omfattas bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar redan i dag av ägarprövningsföreskrifterna och de ska således i samband med att företaget utser en ny person i ledningen ge in uppgifter till Finansinspektionen enligt bilaga 2. Finansinspektionen gör därför bedömningen att någon ändring i ägarprövningsföreskrifterna i nuläget inte behöver göras i detta avseende. När de tekniska standarderna som avses i artikel 91.10 har antagits kan dock Finansinspektionen behöva se över föreskrifterna även i denna del.

2.1.2.3 Ställningstagande kring bedömningskriterierna

I artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet finns regler om att ledningsorganets lämplighet ska bedömas utifrån vissa kriterier. I och med ändringsdirektivet görs ett tillägg i denna artikel om att ledamöter i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande. EBA ska senast den 10 juli 2026 utfärda riktlinjer om bland annat dessa begrepp (artikel 91.11). I lagrådsremissen (s. 318) anges att kravet på självständigt tänkande bland annat innebär att en styrelseledamot vid behov effektivt ska kunna bedöma och ifrågasätta förslag till beslut från andra ledamöter.

I lagrådsremissen föreslås att denna ändring tas in i 3 kap. 2 § LBF för kreditinstitut. Det föreslås också att kriterierna införs för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som ska godkännas som ansvariga företag i 1 a kap. 2 § tillsynslagen.

Vid en ledningsprövning i ett kreditinstitut ska kreditinstitutet enligt 9 § ägarprövningsföreskrifterna komma in med de uppgifter som anges i bilaga 2 till föreskrifterna. Samma uppgifter ska lämnas när det är fråga om ansökningar om godkännande av finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Av bilagan framgår att cv med relevanta uppgifter om utbildning, arbetslivserfarenhet och andra uppdrag ska bifogas. I bilagan finns också frågor om förbindelser och intressen samt om

anseende. Finansinspektionen anser att de uppgifter som i dag begärs in är tillräckliga för att inspektionen ska kunna bedöma även kravet på ärlighet, integritet och självständigt tänkande. Om det behövs har också inspektionen möjlighet att begära in de uppgifter som i det enskilda fallet bedöms nödvändiga för att bedöma nämnda krav.

Finansinspektionen gör således i nuläget bedömningen att de nya kriterierna som föreslås i 3 kap. 2 § LBF om att ledamöter i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande inte medför att bilaga 2 till ägarprövningsföreskrifterna behöver ändras.

2.1.2.4 Lämplighetsprövning av nyckelpersoner

Vid anmälan om att utse nyckelpersoner

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 ska, enligt ändringsdirektivet, institut samt finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt artikel 21a i direktivet även vara skyldiga att lämplighetspröva personer som innehar nyckelfunktioner i företaget (artikel 91a). Vidare ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna bedömer att cheferna för interna kontrollfunktioner och finansdirektören alltid uppfyller kriterierna och kraven i punkt 1 om dessa ska utses till befattningar i åtminstone i de företag som räknas upp i artikeln (artikel 91a.5). Dessa företag är desamma som de som omfattas av krav på att komma in med en lämplighetsansökan enligt artikel 91 (se ovan).

I lagrådsremissen (s. 161) anges att regeringen anser att lämplighetskraven för nyckelpersoner bör utformas på liknande sätt som lämplighetskraven för styrelse och verkställande direktör. Enligt lagrådsremissen ska ett stort institut eller ett stort dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 tillsynsförordningen samt finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt 1 a kap. 3 § tillsynslagen och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut, anmäla till Finansinspektionen om företaget avser att utse nyckelpersoner. I dag finns inte något krav i ägarprövningsföreskrifterna på att uppgifter ska lämnas om sådana nyckelpersoner. Finansinspektionen föreslår därför att dessa företag ska lämna de uppgifter som anges i bilaga 3 om en anmälan görs enligt 3 kap. 4 b § första stycket 2 LBF eller enligt 3 kap. 11 § första stycket 2 tillsynslagen. I förslaget till bilaga 3 föreslås att det läggs till ett svarsalternativ om prövningen gäller en nyckelperson. I förslaget till 1 kap.

5 § LBF finns en beskrivning av detta begrepp och det ges i lagrådsremissen (s. 316) exempel på vad som omfattas av definitionen.

Finansinspektionen planerar att se över de nu föreslagna bestämmelserna i ägarprövningsföreskrifterna när kommissionen har antagit tekniska standarder enligt artikel 91.10 för att se till att det inte uppstår någon dubbelreglering.

EBA har också getts i uppdrag att ta fram riktlinjer om begreppen gott anseende, ärlighet, integritet, tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för personer som innehar nyckelfunktioner (artikel 91a.8). Förslag till sådana riktlinjer är för närvarande på konsultation. Även dessa riktlinjer kan innebära att utformningen av den nya bilaga 3 behöver ses över.

Vid ansökningar om godkännande av finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 föreslås i lagrådsremissen att det vid prövningen av om ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska beviljas godkännande (1 a kap. 2 § tillsynslagen) ska bedömas om en nyckelperson har tillräckligt gott anseende, insikt, kunskap och erfarenhet för att utöva ett betydande inflytande över verksamheten och även i övrigt agerar med ärlighet och integritet för att vara lämplig för en sådan uppgift.

I 11 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna regleras vad en ansökan om godkännande för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska innehålla. Där anges att ansökan bland annat ska innehålla den information som anges i bilaga 2 till Finansinspektionens föreskrifter om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning när det gäller holdingföretagets styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och verkställande direktör samt om ställföreträdare till den verkställande direktören i de fall en sådan har utsetts. Däremot anges inte att en sådan ansökan ska innehålla någon information om nyckelpersoner i holdingföretaget. För att Finansinspektionen ska kunna pröva det nya bedömningskriterium som föreslås i 1 a kap. 2 § tillsynslagen bör ansökningarna framöver innehålla information även om de nyckelpersonerna. Finansinspektionen föreslår därför att en ansökan om godkännande ska innehålla den information som anges i den föreslagna bilaga 3 till ägarprövningsföreskrifterna när det gäller de personer som avses i 3 kap. 4 b § första stycket 2 och 3 kap. 11 § första stycket 2 LBF.

2.1.2.5 Prövning av ledning och nyckelpersoner i mycket stora värdepappersbolag

Finansinspektionen föreslår att så kallade mycket stora värdepappersbolag ska tillämpa Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:13) om ägar-, ägarlednings-, lednings- och lämplighetsprövning i kreditinstitut och vissa andra företag, i stället för 3 kap. 2 § värdepappersföreskrifterna.

Regeringen föreslår i lagrådsremissen att det görs ett tillägg i 8 kap. 1 c § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV) som bland annat innebär att mycket stora värdepappersbolag i stället för 3 kap. 1 § 5 och 6 samma lag ska tillämpa 3 kap. 2 § första stycket 4 och 5 samt 4 b § LBF. Dessa bestämmelser avser lämplighetskrav för personer i bolagets ledning och nyckelpersoner i bolaget. Finansinspektionen anser att dessa bolag följaktligen även bör omfattas av de bestämmelser i inspektionens föreskrifter som gäller lämplighetsprövning av ledning och nyckelpersoner som kompletterar bestämmelserna i LBF i stället för de som kompletterar LV.

2.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

2.1.3.1 Innehåll i underrättelser om avyttring av ett väsentligt innehav

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.3 föreskrivs i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1 skriftligen före avyttringen underrättar den behöriga myndigheten om de avser att avyttra ett väsentligt innehav enligt vad som fastställs i artikel 27a.2 (artikel 27d). Underrättelsen ska, enligt samma artikel, innehålla uppgifter om det berörda innehavets storlek.²² I lagrådsremissen föreslås att det tas in en bestämmelse i 1 a kap. 22 § tillsynslagen om att vissa företag ska underrätta Finansinspektionen skriftligen om de avser att avyttra ett väsentligt innehav. I ändringsdirektivet anges att underrättelsen ska innehålla uppgifter om det berörda innehavets storlek. I lagrådsremissen (s. 367) anges att detta kan regleras i verkställighetsföreskrifter som meddelas enligt 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Finansinspektionen föreslår därför att det i föreskrifter tas in en bestämmelse om att en

²² I artikeln talas i den svenska översättningen om förvärv av väsentligt innehav, och inte om avyttring av sådant innehav. Detta torde vara en felöversättning.

underrättelse om avyttring av ett väsentligt innehav enligt 1 a kap. 22 § tillsynslagen ska innehålla uppgifter om storleken på det berörda innehavet.

2.1.3.2 Tillgångar och skulder som ska räknas med i bedömningen om en överföring är väsentlig²³

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.3 anges i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att kreditinstitut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1 skriftligen underrättar sin behöriga myndighet i förväg om varje betydande överföring av tillgångar eller skulder som de genomför antingen genom försäljning eller någon annan typ av transaktion. Med en betydande överföring avses att 10 procent eller mer av ett företags tillgångar eller skulder överförs (artikel 27f.1). Om överföringen genomförs mellan enheter inom samma grupp, ska dock en transaktion anses betydande för en enhet om det minst motsvarar 15 procent av dess totala tillgångar eller skulder. Vilka tillgångar och skulder som ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en betydande överföring framgår inte av direktivet. Det framgår däremot vilka tillgångar och skulder som inte ska beaktas. Det handlar om nödlidande tillgångar, tillgångar där syftet är att de ska ingå i en säkerhetsmassa enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162²⁴, tillgångar som ska värdepapperiseras samt tillgångar eller skulder i samband med användningen av de verktyg, befogenheter och mekanismer för resolution som föreskrivs i avdelning fyra i krishanteringsdirektivet.

I lagrådsremissen föreslås att ett företag ska vara skyldigt att ansöka om tillstånd för dessa överföringar, se 1 a kap. 23 § tillsynslagen. I lagrådsremissen anges (s. 183) att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka tillgångar och skulder som ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en väsentlig överföring.

Eftersom det i artikel 27f.2 anges vilka tillgångar och skulder som inte ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en betydande överföring föreslår Finansinspektionen att det i föreskrifter tas in en bestämmelse om att nämnda tillgångar och skulder inte ska beaktas vid bestämmandet av de totala tillgångarna och skulderna. De tillgångar och skulder som undantas är

²³ Det som i ändringsdirektivet benämns betydande överföring föreslås i Finansdepartementets promemoria benämnas väsentlig överföring.

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 av den 27 november 2019 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU.

därför nödlidande finansiella tillgångar, tillgångar som är avsedda att ingå i säkerhetsmassan enligt definitionen i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer, tillgångar som ska värdepapperiseras, och tillgångar eller skulder i samband med resolutionsåtgärder enligt 12 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution.

2.1.3.3 Ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv

Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv omfattar i dag samma typ av egendom som enligt 7 kap. 12 § LBF endast får förvärvas efter tillstånd från inspektionen. Det handlar alltså bland annat om vissa förvärv av aktier, förvärv av annan egendom och förvärv av andra företags rörelser.²⁵

I lagrådsremissen föreslås att 7 kap. 12 § LBF upphävs och att det är den nya 1 a kap. 23 § tillsynslagen om tillstånd till väsentlig överföring som ska tillämpas när egendom förvärvas. Vidare föreslås att den nya 1 a kap. 8 § tillsynslagen ska tillämpas vid förvärv av aktier eller andelar.

Finansinspektionen bedömer att dessa nya krav på tillstånd inte i tillräcklig utsträckning säkerställer inspektionens behov av att kunna bedöma riskerna vid ett förvärv. I sammanhanget kan särskilt noteras att föreskrifterna är ett resultat av de rekommendationer som Internationella valutafonden (IMF) framförde till Sverige i en rapport 2011²⁶.

För att anmälningsplikten fortsatt ska vara tillämplig på egendom när tillståndsplikten inte träder in, föreslår Finansinspektionen att anmälningspliktens övre gräns på 25 procent av företagets kapitalbas tas bort. Det skulle dock kunna innebära att samma förvärv riskerar att träffas av både tillståndsplikt enligt tillsynslagen och av anmälningsplikt enligt föreskrifterna. För att undvika det föreslår Finansinspektionen att föreskrifterna inte omfattar sådana förvärv av aktier eller andelar som träffas av tillståndsplikten i 1 a kap. 8 § tillsynslagen. Det föreslås också att sådana väsentliga överföringar som träffas av tillståndsplikten i 1 a kap. 23 § tillsynslagen undantas.

Dessutom föreslår Finansinspektionen att det nuvarande gränsvärdet som anger att motprestationen ska uppgå till minst 10 miljoner kronor utgår.

²⁵ Prop. 2002/03:139 s. 317.

²⁶ IMF Country Report No. 11/172, Financial System Stability Assessment.

2.1.4 Nya krav på tredjelandsfilialer

2.1.4.1 Innehåll i ansökningar om tillstånd att bedriva verksamhet som tredjelandsfilial

I artikel 48c.3 i ändringsdirektivet anges att medlemsstaterna ska kräva att ansökningarna om auktorisation av filialer från tredjeland åtföljs av en verksamhetsplan som beskriver den tilltänkta affärsverksamheten, de verksamheter som ska bedrivas bland dem som avses i artikel 47.1 samt organisationsstrukturen och riskhanteringen avseende filialen i den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 48g, som rör krav på intern styrning och riskhantering.

I lagrådsremissen föreslås en ny bestämmelse, 1 a kap. 60 § tillsynslagen, som reglerar under vilka förutsättningar Finansinspektionen ska bevilja tillstånd för företag som är etablerade utanför EES att bedriva verksamhet från filial i Sverige.

I dag finns allmänna råd om vad ett kreditinstitut utanför EES bör bifoga en ansökan om att etablera en filial i Sverige i Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES. I de allmänna råden anges bland annat att till ansökan bör bifogas en verksamhetsplan. Denna verksamhetsplan bör i sin tur innehålla bland annat en organisationsplan, där en utförlig beskrivning bör ges av den verksamhet som ska drivas och en schematisk översikt över hur filialen är organiserad.

För att Finansinspektionen ska kunna pröva de i bestämmelsen uppräknade förutsättningarna för tillstånd, och för att direktivets krav på vad en ansökan ska åtföljas av ska vara uppfyllt, föreslår inspektionen att det i föreskriftsform regleras vad en ansökan ska innehålla och vad som ska bifogas en sådan ansökan. Det innebär att vissa delar av de allmänna råden som rör verksamhet i Sverige för kreditinstitut utanför EES kommer att regleras i föreskrifter i stället för i allmänna råd. Det föreslås därför nya föreskrifter för de företag som ansöker om tillstånd enligt 1 a kap. 58 § tillsynslagen.

I och med att ändringsdirektivet ställer krav på att en ansökan ska innehålla en verksamhetsplan föreslår Finansinspektionen att det i föreskrifterna anges att det till ansökan ska bifogas en sådan plan. Eftersom ändringsdirektivet ställer krav på att verksamhetsplanen ska innehålla en beskrivning av den tilltänkta affärsverksamheten föreslår

Finansinspektionen en bestämmelse om att verksamhetsplanen ska innehålla en utförlig beskrivning av den verksamhet som ska drivas enligt 1 a kap. 58 § tillsynslagen, som reglerar vilken verksamhet som tredjelandsfilialer med tillstånd i Sverige får bedriva.

I ändringsdirektivet anges också att medlemsstaterna ska kräva att denna verksamhetsplan ska beskriva organisationsstruktur och riskhantering för filialen. Det föreslås därför att det i verksamhetsplanen ska ingå en organisationsplan över hur filialen är organiserad. Det föreslås också att det i föreskrifterna tas in att verksamhetsplanen ska innehålla en övergripande redogörelse av verksamhetsområden och funktioner samt uppgifter om antalet anställda, fördelade på olika verksamhetsområden och funktioner. Detta bedöms vara en nödvändig del av den beskrivning av verksamheten som en verksamhetsplan ska innehålla. Detsamma gäller för kravet att en sådan beskrivning behöver innehålla en ansvars- och befattningsbeskrivning för anställda med särskilt ansvar för en viss funktion eller ett visst verksamhetsområde.

I ändringsdirektivet anges också att medlemsstaterna ska kräva att verksamhetsplanen ska beskriva riskhanteringen i filialen i enlighet med artikel 48g i direktivet. Det bör därför tas med i föreskrifterna att verksamhetsplanen ska innehålla en redogörelse för hur filialen kommer att hantera de risker som dess rörelse är förknippad med. Det innebär att tredjelandetsföretaget, förutom att komma in med förslag till riktlinjer och instruktioner för bland annat riskhantering, även behöver komma in med nämnda redogörelse. Detta behövs för att visa på hur filialen kommer att uppfylla bestämmelserna om den riskhantering som regleras i de föreslagna föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer.

Vad gäller de uppgifter som enligt förslaget till 2 kap. 1 § i de nya föreskrifterna föreslås ska ingå i ansökan är det Finansinspektionens uppfattning att dessa är nödvändiga för att inspektionen ska ha ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma om förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda.

Finansinspektionen föreslår att övriga delar av de allmänna råden upphävs. Anledningen till det är att EBA har tagit fram utkast till riktlinjer i enlighet med artikel 48c.8 i ändringsdirektivet. Dessa riktlinjer ska, enligt artikeln i fråga, bland annat närmare specificera de uppgifter som ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i samband med ansökan om auktorisation av en filial från tredjeland, inbegripet verksamhetsplanen samt

organisationsstrukturen och riskhanteringen enligt punkt 3 samt förfarandet för auktorisation av filialen från tredjeland samt standardformulär och mallar för tillhandahållandet av uppgifterna som EBA ska specificera. Riktlinjerna har varit på konsultation, men har ännu inte utfärdats.

Enligt införlivandebestämmelsen i artikel 2 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna tillämpa artikel 48c.3 från och med den 11 januari 2027. Även de nyssnämnda riktlinjerna föreslås gälla från detta datum. Därför föreslår Finansinspektionen att de nya föreskrifterna träder i kraft den 11 januari 2027, samtidigt som Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES upphör att gälla. Finansinspektionen föreslår också att nya allmänna råd om tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES träder i kraft samma dag. Dessa allmänna råd föreslås få en delvis annan lydelse jämfört med de som i dag finns i Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES för dessa institut. Anledningen till det är att de nuvarande allmänna råden riktar sig till filialen trots att råden rätteligen bör rikta sig mot det kreditinstitut som ansöker om att inrätta en filial.

2.1.4.2 Medel som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ställs på deponerade medel

I artikel 48e i ändringsdirektivet finns krav för särskilt tillskjutet kapital för filialer från tredjeland. Vilket kapitalkrav en tredjelandsfilial ska upprätthålla anges i artikel 48e.1 och det ser olika ut beroende på om filialen är en klass 1- eller klass 2-filial.

I artikel 48e.2 i ändringsdirektivet anges vilka tillgångar som filialerna ska uppfylla sitt kapitalkrav med. Där anges att kapitalkravet ska uppfyllas antingen med kontanter eller kontantliknande instrument enligt definitionen i artikel 4.1.60 i tillsynsförordningen, räntebärande värdepapper som har givits ut av stater eller medlemsstaters centralbanker eller något annat instrument som är tillgängligt för filialen från tredjeland för obegränsad och omedelbar användning för att täcka risker eller förluster så snart dessa risker eller förluster uppkommer.

Det finns i dag inget specifikt krav i svensk rätt på vilka tillgångar som tredjelandsfilialer ska uppfylla sitt kapitalkrav med. För att genomföra artikel 48e.2 i ändringsdirektivet föreslår därför Finansinspektionen att det

tas in en bestämmelse om vilka medel som ska räknas in för att uppfylla kapitalkravet. I förslaget ges punkterna 2 a) och 2 c) samma ordalydelse som motsvarande punkter i artikel 48e.2 i direktivet. När det gäller punkt 2 b) i artikeln som handlar om att räntebärande värdepapper som har getts ut av stater eller medlemsstaters centralbanker ska utgöra sådana tillgångar som kapitalkravet ska få uppfyllas med, noterar inspektionen att det saknas en vedertagen definition av sådana värdepapper i svensk rätt. Enligt den tolkning av ändringsdirektivet som inspektionen gör bör det dock anses vara statsobligationer som har getts ut av en stat eller av en centralbank inom EES, som avses. Det är därmed detta som anges i den föreslagna bestämmelsen.

Medlemsstaterna ska kräva att de medel som tredjelandsfilialen ska räkna in för att uppfylla kapitalkraven ska, enligt artikel 48e.3, sättas in på ett depositionskonto i den medlemsstat där filialen är auktoriserad hos ett kreditinstitut som inte ingår i dess huvudföretags grupp eller, om det är tillåtet enligt nationell rätt, hos medlemsstatens centralbank.

I lagrådsremissen föreslås en ny bestämmelse (5 b kap. 7 § tillsynslagen) om att en tredjelandsfilial ska deponera medlen på ett konto hos ett kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 a eller g som inte ingår i samma grupp som tredjelandsföretaget. Det föreslås också att de detaljerade regler som specificerar vilka instrument kapitalkraven får uppfyllas med samt vilken typ av konto som kapitalet ska deponeras på bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Det framgår även av artikel 48e.3 i ändringsdirektivet att instrumenten ska vara tillgängliga för att användas för de syften som anges i artikel 96 i krishanteringsdirektivet och för likvidation av tredjelandsfilialen i enlighet med nationell rätt. Finansinspektionen bedömer därför att det behöver finnas vissa begränsningar för hur filialen får hantera dessa medel. Enligt förslaget får filialen endast begära att medlen återbetalas från depositionskontot om filialen efter återbetalningen fortsatt uppfyller kapitalkraven i 5 b kap. 4 och 5 §§ tillsynslagen. Därmed bedöms att direktivets krav på att instrumenten som satts in på depositionskontot ska vara tillgängliga i händelse av resolution eller likvidation är uppfyllt.

2.1.4.3 Krav på bland annat styrning, riskhantering och kontroll för tredjelandsfilialer

Styrning, riskhantering och kontroll

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.4 ska medlemsstaterna kräva att tredjelandsfilialer i klass 1 ska uppfylla kraven i artiklarna 74, 75, 76.5 och 76.6 samt 92, 94 och 95 i ändringsdirektivet (artikel 48g.2). Av artikeln följer vidare att för tredjelandsfilialer i klass 2, det vill säga de som inte utgör tredjelandsfilialer i klass 1, ska samma regler gälla med det undantaget att de inte måste utse chefer för kontrollfunktionerna enligt artikel 76.6 tredje och femte styckena om inte de behöriga myndigheterna kräver detta.

Det finns i dag ingen särskild reglering om styrning, riskhantering och kontroll för tredjelandsfilialer. Det anges dock i 4 kap. 4 § LBF att en av förutsättningarna för att få tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse från filial i Sverige är att det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med vissa bestämmelser som gäller för verksamheten. För kreditinstitut gäller bestämmelserna i SRK-föreskrifterna och ersättningsföreskrifterna.

Det framgår av lagrådsremissen (s. 217) att direktivets krav på riskhantering och intern styrning och kontroll för tredjelandsfilialer bör införas i svensk rätt på motsvarande sätt som liknande bestämmelser som i dag gäller för kreditinstitut. Därför föreslår Finansinspektionen nya föreskrifter om vissa krav för tredjelandsfilialer som ska gälla för sådana tredjelandsfilialer som bedriver verksamhet i Sverige och vars tredjelandsföretag har fått tillstånd enligt 1 a kap. 58 § tillsynslagen att bedriva sådan verksamhet. Detta är i linje med den lagtekniska utformningen av lagrådsremissens förslag.

För att genomföra direktivets bestämmelser i artikel 48g.2 föreslår därför Finansinspektionen att en ny bestämmelse som reglerar vilka krav som ska gälla för en klass 1-filial tas in i de nya föreskrifterna. Definitionen av klass 1-filial är densamma som i 5 b kap. tillsynslagen. I artikel 48g.2 i ändringsdirektivet anges att sådana filialer ska uppfylla kraven i artiklarna 74, 75, 76.5 och 76.6 samt 92, 94 och 95. Motsvarigheten till artiklarna 74, 76.5 och 76.6 i svensk rätt finns i SRK-föreskrifterna, varför det i förslaget till föreskrifter hänvisas till bestämmelser i dessa föreskrifter. Artiklarna 76.5 och 76.6 ställer krav på instituten att ha kontrollfunktioner. Dessa artiklar får anses motsvara 6–9 kap. SRK-föreskrifterna. I föreskrifterna för

klass 1-filialer föreslås också hänvisningar till 2 kap. 1 och 3–11 §§, 4 kap. samt 5 kap. 1–11 §§ SRK-föreskrifterna.

Vad gäller klass 2-filialer följer av artikel 48g.2 att medlemsstaterna ska kräva att sådana filialer ska uppfylla samma bestämmelser som de filialer som utgör klass 1-filialer förutom tredje och femte styckena i 76.6 som reglerar krav på att utse chefer för kontrollfunktionerna. Det anges emellertid i artikel 48g att de behöriga myndigheterna kan kräva att klass 2-filialer utser sådana chefer, beroende på filialens storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Finansinspektionen föreslår inte något sådant krav, varför någon hänvisning till 7 kap. 1 §, 8 kap. 2 §§ samt 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna inte finns i förslaget till föreskrifter.

Vad gäller artiklarna 92, 94 och 95 som tredjelandfilialerna ska uppfylla hänvisas till bestämmelserna i 2 kap. 1–3, 6–8 och 10 §§, 3 kap. 3–4 och 6 §§ samt 4 kap. 1–4 och 6–9 §§ ersättningsföreskrifterna. Detta innebär att tredjelandfilialer bland annat ska uppfylla kraven på att ha en ersättningspolicy och krav på ersättnings struktur.

I ändringsdirektivet (artikel 48g.4) anges också att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandfilialerna upprättar rapporteringsvägar till huvudföretagets ledningsorgan som täcker alla väsentliga risker och strategier för riskhantering samt ändringar av dessa, och har infört lämpliga system för informations- och kommunikationsteknik (IKT) och kontroller för att säkerställa att strategierna tillämpas på vederbörligt sätt. Det föreslås därför att det tas in en bestämmelse i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandfilialer om att en tredjelandfilial ska ha rapporteringsvägar till ledningsorganet i tredjelandsföretaget som täcker de risker som filialen är exponerad för. I lagrådsremissen används benämningen tredjelandsföretag i stället för direktivets benämning huvudföretag. Finansinspektionen föreslår att samma begrepp som i lagrådsremissen används i inspektionens föreskrifter.

Vad gäller kravet i artikel 48g.4 på att ha strategier för riskhantering och ändringar av dessa strategier samt lämpliga system för informations- och kommunikationsteknik och kontroller för att säkerställa att strategierna tillämpas på vederbörligt sätt gör Finansinspektionen bedömningen att motsvarande krav framgår av 2 kap. 4 och 6 §§ SRK-föreskrifterna, varför en hänvisning görs till dessa lagrum.

Dessa nya bestämmelser föreslås tas in i 2 kap. i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer.

Gruppinterna arrangemang och uppdragsavtal

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.4 innehåller artikel 48g även krav som gäller övervakning och förvaltning av utkontrakteringsavtal (punkt 5) samt gruppinterna arrangemang (punkt 6). I punkt 5 framgår att medlemsstaterna ska kräva att filialer från tredjeland ska övervaka och förvalta sina utkontrakteringsavtal och att de säkerställer att deras behöriga myndigheter har fullständig tillgång till alla uppgifter de behöver för att utöva sin tillsynsfunktion. I punkt 6 anges att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer som gör back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner har tillräckliga resurser för att identifiera och hantera sin motpartsrisk när väsentliga risker kopplade till tillgångar som bokförs av filialen i tredjeland överförs till motparten.

Vidare finns i artikel 48g krav på kontinuitetshantering i de fall kritiska eller viktiga funktioner hos en tredjelandsfilial utförs av dess huvudföretag (punkt 7). Den behöriga myndigheten ska beredas fri tillgång till de uppgifter den behöver för att utöva sin tillsyn. Bestämmelser med denna innebörd föreslås införas i 3 kap. i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer. Det föreslås bland annat att tredjelandsfilialen ska övervaka hur utlagd verksamhet utförs och att filialen ska ge Finansinspektionen tillgång till alla uppgifter om den utlagda verksamheten som inspektionen begär för att kunna utöva sin tillsyn.

Vidare föreslås att en tredjelandsfilial som ägnar sig åt back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner ska ha tillräckliga resurser för att identifiera och hantera sin motpartsrisk när risker kopplade till tillgångar som bokförs av filialen från tredjeland överförs till motparten.

Dessutom föreslås en bestämmelse om att för det fall kritiska eller viktiga funktioner hos tredjelandsfilialen utförs av tredjelandsföretaget ska dessa funktioner utföras enligt interna regler eller gruppinterna överenskommelser. Med kritiska eller viktiga funktioner avses funktioner som är nödvändiga för att säkerställa kontinuitet i verksamheten.

Oberoende granskning

I artikel 48g.8 i ändringsdirektivet anges att behöriga myndigheter ska kräva att en oberoende tredje part regelbundet bedömer tredjelandsfilialens efterlevnad av artikel 48g och överlämnar en rapport till den behöriga myndigheten med sina resultat och slutsatser.

Med anledning av det föreslås att det i 4 kap. i de nya föreskrifterna förs in en bestämmelse om att tredjelandsfilialen ska se till att en oberoende tredje part regelbundet ska bedöma hur tredjelandsfilialen uppfyller kraven i 2 och 3 kap. i de nya föreskrifterna. Med en oberoende tredje part avses någon som verkar självständigt och utan påverkan från den verksamhet som den är satt att granska. Bedömningen som ska göras av den oberoende tredje parten ska ske regelbundet. Det föreslås också att den oberoende tredje parten ska överlämna rapporten över denna bedömning, inklusive sina slutsatser, till Finansinspektionen om inspektionen begär det.

2.1.4.4 Krav på att föra ett register och annan dokumentation

Som nämns ovan anges i artikel 48h.1 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer för ett bokföringsregister så att dessa filialer kan spåra och registrera heltäckande och exakt information om samtliga tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos filialen i medlemsstaten, och självständigt förvalta de tillgångarna och skulderna inom filialen. Bokföringsregistret ska innehålla all nödvändig och tillräcklig information om de risker som tredjelandsfilialen genererat samt om hur de förvaltas.

I lagrådsremissen (s. 218) anges att de detaljerade reglerna i direktivet som specificerar dokumentationsskyldigheten bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer därför bör få meddela sådana föreskrifter.

Det finns i dag inget krav för en tredjelandsfilial att föra ett sådant register som anges i artikel 48h.1. Det finns däremot bland annat krav på att bokföra och krav på att upprätta årsredovisning i bokföringslagen.

Finansinspektionen bedömer att bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen delvis är överlappande med det nya kravet i direktivet på att föra ett register. Kravet på att föra detta register har dock delvis ett annat syfte än bokföringsskyldigheten, vilket är att fånga upp de specifika riskerna som filialen har. Finansinspektionen föreslår därför att det i nya 5 kap. 1 § införs en bestämmelse om att tredjelandsfilialen ska föra ett register på det

sätt som anges i artikel 48h.1. Registret ska innehålla all nödvändig information om de risker som filialen har genererat samt hur riskerna hanteras. Av artikeln följer att syftet med registret är att filialen ska ges förutsättningar att spåra och registrera heltäckande och exakt information om samtliga tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos filialen och självständigt administrera dessa tillgångar och skulder.

Tredjelandsfilialerna ska, enligt artikel 48.h2, också utarbeta, regelbundet se över och uppdatera en strategi för bokföringsarrangemang för förvaltningen av bokföringsregistret. Denna strategi ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet för huvudföretaget. Strategin ska innehålla en tydlig motivering av bokföringsarrangemangen och en beskrivning av hur de arrangemangen överensstämmer med filialens affärsstrategi.

Mot bakgrund av detta föreslår Finansinspektionen att det i 5 kap. 2 § de nya föreskrifterna införs en bestämmelse om att tredjelandsfilialen ska utarbeta en policy för hur registret ska föras. Policyn ska regelbundet ses över och, vid behov, uppdateras. Den ska också tydligt redogöra för de principer som tredjelandsfilialen använder för att föra registret och hur registret stämmer överens med filialens affärsstrategi. Det föreslås också att policyn ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet för tredjelandsföretaget.

Enligt artikel 48h.3 ska myndigheterna kräva att tredjelandsfilialer säkerställer att ett oberoende, skriftligt och motiverat yttrande om genomförandet och den fortlöpande efterlevnaden av kraven i artikel 48h, med resultat och slutsatser, regelbundet utarbetas och översänds till den behöriga myndigheten.

Finansinspektionen föreslår därför att en tredjelandsfilial regelbundet ska ta in ett skriftligt yttrande från en oberoende tredje part om hur kraven i 5 kap. 1 och 2 §§ har genomförts och hur filialen efterlever dessa krav. Detta yttrande ska skickas in till Finansinspektionen tillsammans med en redogörelse för de iakttagelser som den oberoende tredje parten har gjort och en bedömning av om filialen uppfyller nämnda krav.

EBA har, i enlighet med artikel 48h.4, utarbetat förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera de bokföringsarrangemang som tredjelandsfilialerna ska följa vid tillämpningen av artikeln och lämnat över

dessas till kommissionen.²⁷ Dessa förslag till tekniska standarder har den 9 januari 2026 överlämnats till kommissionen, men har ännu inte antagits.

2.1.4.5 Rapportering av vissa uppgifter för tredjelandstillägg

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.4 föreskrivs i artiklarna 48k.1 och 48k.2 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att filialer från tredjeland ska rapportera viss uppräknad information till sina behöriga myndigheter. Vidare anges i artikel 48k.3 att rapporteringsskyldigheterna i artikeln inte får hindra en behörig myndighet från att införa ytterligare rapporteringskrav för tredjelandstillägg om den anser att det krävs ytterligare information för att få en helhetsbild av tredjelandstilläggenas eller deras huvudföretags affärsverksamhet eller finansiella sundhet, för att kontrollera att tredjelandstilläggen och deras huvudföretag efterlever tillämplig rätt och för att säkerställa att filialerna efterlever den rätten.

Dessa artiklar ersätter det rapporteringskrav som tidigare följde av artikel 47.1a i kapitaltäckningsdirektivet och som i svensk rätt har genomförts i Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet för kreditinstitut som driver viss verksamhet genom filial i Sverige. Finansinspektionen föreslår därför ändringar i nämnda föreskrifter. Föreskrifterna föreslås bland annat ändras på så sätt att kravet att lämna vissa uppgifter riktas till tredjelandstilläggen, och inte det kreditinstitut som driver verksamhet genom filialen, och att det ställs krav på att tredjelandstilläggen ska lämna vissa uppgifter om tredjelandstillägget.

Enligt förslaget till 2 § 1 föreskrifterna ska filialen lämna uppgifter om vissa tillgångar och skulder. Det föreslås att dessa ska redovisas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 med de begränsningar som följer av god redovisningssed i Sverige. Med denna hänvisning avses bestämmelsen i 2 kap. 1 § första stycket Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

I fråga om rapporteringsskyldigheten i artikel 48k ska EBA, enligt artikel 48l.1, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att specificera enhetliga format och definitioner samt frekvens för rapportering

²⁷ Commission Delegated Regulation (EU) .../... of XXX on supplementing Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards specifying the specifying the booking arrangements that third-country branches are to apply for the purposes of Article 48h of Directive 2013/36/EU.

och ska utarbeta it-lösningar som ska tillämpas. Kommissionen har ännu inte antagit dessa förslag till tekniska standarder.

I föreskrifterna bör det införas en bestämmelse som upplyser om att det i kommissionens kommande delegerade förordningen finns bestämmelser om filialernas rapportering till Finansinspektionen.

Enligt det utkast till delegerad förordning som EBA utarbetat ska denna tillämpas från den 28 mars 2027.²⁸ Det innebär att det fram tills att den delegerade förordningen ska börja tillämpas exempelvis inte kommer att finnas reglerat något format för, eller med vilken frekvens, uppgifterna ska lämnas till Finansinspektionen. Finansinspektionen bedömer att detta inte är något problem i nuläget i och med att det inte finns några tredjelandsfilialer som träffas av rapporteringsskyldigheten.

2.1.5 Riskhantering, intern styrning och kontroll

2.1.5.1 ESG-relaterade särskilda planer

Som nämns i avsnitt 1.2.1.5 finns i artikel 76.2 i ändringsdirektivet bestämmelser om särskilda ESG-relaterade planer. Enligt bestämmelserna ska medlemsstaterna säkerställa att ledningsorganet upprättar och övervakar sådana planer. Med ledningsorgan avses ett instituts organ, som utses enligt den nationella lagstiftningen och som har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande, och de personer som i praktiken leder institutets verksamhet (artikel 3.1.7).

Av förarbetena till de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet framgår att begreppet ledningsorgan i en svensk kontext i första hand gäller styrelsen. Det konstateras emellertid att direktivet är utformat för att tillämpas inom EU med mycket skiftande bolagsrättsliga traditioner, vilket innebär att bestämmelserna om ledningsorgan i vissa fall får anses gälla såväl styrelsen som den verkställande direktören. Vidare konstateras i förarbetena att det i enlighet med svensk lagstiftningstradition bör anges i varje enskilt fall om det är styrelsen, eller styrelsen och den verkställande direktören, som omfattas av respektive bestämmelse (se prop. 2013/14:228 s. 167).

²⁸ Se EBA/ITS/2026/01 Final draft Implementing Technical Standards on the supervisory reporting of Third Country Branches under the minimum harmonisation regime of Directive 2013/36/EU.

Bestämmelserna om särskilda planer har till strukturen likheter med bestämmelsen som finns i artikel 76.1 i kapitaltäckningsdirektivet som, efter justeringar genom ändringsdirektivet, anger att ledningsorganet ska godkänna och åtminstone vartannat år se över strategier och riktlinjer för att ta på sig, hantera, övervaka, de risker som institutet är eller kan bli exponerade för. Den bestämmelsen genomförs i svensk rätt genom 6 kap. 5 § LBF som anger att styrelsen i ett kreditinstitut ska se till att sådana interna riktlinjer och instruktioner finns, samt att de utvärderas och ses över minst vartannat år.²⁹ På motsvarande sätt bör det vara styrelsens ansvar att säkerställa upprättandet och övervakandet av de ESG-relaterade särskilda planerna. Bestämmelser om detta bör därför tas in i 3 kap. SRK-föreskrifterna.

Föreskriftsbestämmelsen bör, i likhet med det som följer av direktivsbestämmelsen, ange att de särskilda planerna ska inbegripa kvantifierbara mål och processer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning. Det är, enligt Finansinspektionen, inte nödvändigt att, som i direktivsbestämmelsen särskilt ange att dessa risker ska inbegripa sådana som uppstår till följd av processen med anpassnings- och omställningstrender. Detta får anses rymmas inom den första meningen i bestämmelsen och av hur begreppen ESG-risk, miljörisk och övergångsrisk är definierade i artikel 4 punkt 1 leden 52d, 52e och 52g i tillsynsförordningen. Däremot bör det föras in en bestämmelse som genomför ändringsdirektivets krav om att de kvantifierbara målen och processerna ska beakta de senaste rapporter och åtgärder som föreskrivs av det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar. Det bör också framgå av föreskriftsbestämmelsen att planerna ska vara förenliga med de planer som institutet i förekommande fall ska ta fram enligt CSRD. Förtydliganden och närmare specificeringar om innehållet i planerna finns också i riktlinjer som EBA har beslutat (EBA:s Riktlinjer för hantering av risker avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning [ESG-risker] EBA/GL/2025/01).

För att genomföra det som sägs i direktivsbestämmelsen om proportionerlig tillämpning bör det i föreskrifterna anges att styrelsen, vid tillämpningen av kraven om särskilda planer, ska ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. EBA har i de ovan nämnda riktlinjerna också gett närmare

²⁹ I lagrådsremissen föreslås en ändrad lydelse av 6 kap. 5 § LBF.

anvisningar om hur proportionalitetsprincipen bör tillämpas i fråga om särskilda planer. Finansinspektionen bedömer inte att det finns skäl att, utöver det, föreskriva om några särskilda undantag eller förenklade förfaranden för små och icke-komplexa institut.

2.1.5.2 ESG-relaterade stresstester

Ändringsdirektivets nya regler om ESG-relaterade stresstester innebär krav på kreditinstitut att identifiera, mäta och bedöma risk. Reglerna bör därför genomföras i anslutning till de befintliga bestämmelserna om riskbedömning i 5 kap. SRK-föreskrifterna.

Bestämmelsen i artikel 87a.3 anger att institutet ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer, både i ett grundscenario och i *ett negativt scenario*, inom en fastställd tidsram, med början med klimatrelaterade faktorer. Det framgår dock av meningen efter att det ska vara fråga om *ett antal* scenarier. Finansinspektionen föreslår därför, i linje med den engelska språkversionen och den rättsliga kontexten, att föreskriftsbestämmelsen anger att det ska vara fråga om scenarier.

I föreskriftsbestämmelsen bör vidare anges att de negativa scenarier som instituten tar med i sina test ska vara trovärdiga. Med trovärdiga avses det som sägs i direktivsbestämmelsen om att scenarierna ska spegla potentiella effekter av miljömässiga och sociala förändringar och därtill relaterad offentlig politik på företagsklimatet på lång sikt, samt att instituten under förfarandet för testning av motståndskraften ska använda trovärdiga scenarier som bygger på scenarier som utarbetats av internationella organisationer.

Det framgår inte av bestämmelsen i artikel 87a.3 med vilken frekvens som instituten ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer. För att uppfylla kravet på riskhantering i 6 kap. 2 § LBF behöver instituten emellertid säkerställa att det har en aktuell och tydlig uppfattning om de ESG-risker som det är eller kan bli utsatt för på kort-, medellång och lång sikt

2.1.5.3 Andra överväganden vad gäller ESG-risk

Genom ändringsdirektivet tydliggörs även att instituten ska beakta ESG-risker på kort, medellång och lång sikt i sin kapitalbedömning samt i processer, strategier och riktlinjer (artiklarna 73.1, 74.1 första stycket b och 76.1). Vidare ska ESG-faktorer beaktas och hanteras i fråga om

företagsstyrning och ersättningar (artiklarna 74.1 första stycket e, 76.4 andra stycket). Som konstateras i lagrådsremissen (s. 132) innebär direktivets nya regler i dessa avseenden inte några nya krav utan förtydligar endast vad som redan gäller. De nya reglerna tillgodoses alltså redan genom gällande rätt. Det ställs vidare krav i direktivet på att den behöriga myndigheten ska se till att instituten har robusta strategier, riktlinjer för identifiering, mätning, hantering och övervakning av ESG-risker (artikel 87a.1). Kravet ska tillämpas i proportion till arten, omfattningen och komplexiteten hos ESG-riskerna för affärsmodellen och tillämpningsområdet för institutets verksamhet och ha ett kort och medellångt tidsperspektiv och ett långt tidsperspektiv på minst tio år (artikel 87a.2). Även direktivets regler om lämplighetsbedömning av ledningsorgan har på motsvarande sätt som ovan tydliggjorts i fråga om ESG. Det som har tydliggjorts är dels att kravet på att företagen avsätter tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet inbegriper introduktion och utbildning om ESG-risker och ESG-effekter (artikel 91.7), dels att ESG-faktorer ska beaktas i kravet på ledningsorganets samlade kompetens (artikel 91.2b).

I lagrådsremissen anges (s. 132 och 150) att de nya kraven i bland annat artiklarna 87a.1–2, 91.2b och 91.7 bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Finansinspektionen har därför övervägt om ytterligare föreskrifter bör föreslås. Enligt inspektionen får kravet i artikel 87a.1 i allt väsentligt ses som ett förtydligande av det som anges i artikel 74.1 första stycket b om att instituten ska ha robusta styrformer, i vilka ingår effektiva processer för att identifiera, hantera, övervaka och rapportera risker som de är eller kan bli utsatta för, inbegripet ESG-risker på kort, medellång eller lång sikt. Bestämmelsen bör därmed, i likhet med vad som anges i lagrådsremissen i förhållande till artikel 74.1 första stycket b, vara tillgodosedd genom gällande rätt. Bestämmelsen i artikel 87a.2 om att institutens strategier, riktlinjer, processer och system ska ha ett långt tidsperspektiv på minst tio år bör dock införas i svensk rätt. En bestämmelse med den innebörden föreslås därför i SRK-föreskrifterna. Enligt 6 kap. 4 a § LBF ska kraven tillämpas i proportion till arten och omfattningen av institutens verksamheter och komplexitetsgrad. Närmare specificeringar av hur instituten bör identifiera, mäta, hantera och övervaka ESG-risker kommer även ges i riktlinjer från EBA (se artikel 87a.5a).

För att genomföra direktivets justerade krav i fråga om introduktion och utbildning av styrelseledamöter samt styrelsens samlade kompetens föreslår

Finansinspektionen vissa ändringar i 2 kap. SRK-föreskrifterna.

Ändringarna innebär att företagens resursavsättning för utbildning av styrelseledamöter ska inbegripa utbildning om risker och effekter kopplade till ESG samt IKT-risker. Vidare föreslås en ny bestämmelse i 2 kap. 13 a § SRK-föreskrifterna om att styrelsen i sin helhet ska ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna förstå den påverkan som verksamheten skapar på kort, medellång och lång sikt, med beaktande av ESG-faktorer.

Innebörden av denna bestämmelse är att styrelsen som helhet ska ha förutsättningar att förstå hur företagets verksamhet påverkar samhället i stort.

2.1.5.4 Exponeringar i kryptotillgångar

I artiklarna 79 e och 83.4 i ändringsdirektivet anges att de behöriga myndigheterna ska kräva att instituten ska utföra en förhandsbedömning av alla exponeringar mot kryptotillgångar som de avser att ingå och av lämpligheten i befintliga processer och förfaranden för att hantera motpartsrisker respektive marknadsrisker och rapporterar om dessa bedömningar till sin behöriga myndighet.

I artikel 98.10 i ändringsdirektivet anges att den översyn och utvärdering som utförs av de behöriga myndigheterna ska innefatta en bedömning av institutens processer för styrning och riskhantering rörande exponeringar mot kryptotillgångar och tillhandahållande av kryptotillgångstjänster, inbegripet genom att beakta institutens riktlinjer och processer för att identifiera risker samt huruvida resultaten av de bedömningar som avses i artikel 79 e och artikel 83.4 är adekvata.

Enligt 9 § 1 förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar ska Finansinspektionen i sin tillsyn följa bestämmelserna om översyns- och utvärderingsprocessen i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet. 9 § omfattar således bland annat artikel 98 i direktivet och artikel 98.10 genomförs således därigenom. Bestämmelsen i förordningen riktar sig emellertid endast till Finansinspektionen och inte till instituten som enligt direktivet ska utföra sådana förhandsbedömningar som anges i artiklarna 79 e och 83.4 och komma in med dessa till Finansinspektionen. För att genomföra även dessa delar föreslår därför inspektionen att en bestämmelse av denna innebörd tas in i nya 3 kap. 2 c § SRK-föreskrifterna. Som följer av artikel 98.10 i ändringsdirektivet ska Finansinspektionens översyn och utvärdering innefatta en bedömning av om resultaten av de

förhandsbedömningar som företaget kommit in med enligt nya 3 kap. 2 c § SRK-föreskrifterna är adekvata.

I lagrådsremissen (s. 133) anges bland annat att de nya kraven på hur kryptotillgångar utan emittent ska beaktas inom ramen för koncentrationsrisk (artikel 81), bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag som kan meddelas med stöd av befintliga bemyndiganden. I artikel 98.1.b i kapitaltäckningsdirektivet anges att de behöriga myndigheternas översyn och utvärdering bland annat ska omfatta artikel 81. Som framgått följer det av 9 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar att Finansinspektionen i sin tillsyn ska följa bestämmelserna om översyns- och utvärderingsprocessen i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet, däribland artikel 98 som alltså hänvisar till artikel 81. Något ytterligare genomförande av artikel 81 bedömer Finansinspektionen inte är nödvändigt.

I lagrådsremissen (s. 133) anges att ändringen av de exempel på operativ risk som de behöriga myndigheterna ska säkerställa att institutet hanterar, inte innebär att det införs några nya krav utan tillgodoses genom gällande rätt. I linje med bedömningen i lagrådsremissen anser Finansinspektionen således inte att det finns anledning att göra någon ändring i föreskrifterna om operativa risker (se särskilt 5 kap.) eller några andra föreskriftsändringar med anledning av de nya bestämmelserna i artiklarna 81 och 85.1 i ändringsdirektivet.

2.1.5.5 Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar och uppgifter

Enligt 6 kap. 5 § LBF ska styrelsen i ett kreditinstitut se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att uppfylla kraven i 1–3 och 4 a §§ och för att i övrigt styra rörelsen. Riktlinjerna och instruktionerna ska utvärderas och ses över regelbundet. I lagrådsremissen föreslås att 6 kap. 5 § LBF ändras så att utvärdering och översyn i stället ska göras minst vartannat år. I flera av Finansinspektionens föreskrifter anges att olika slags interna dokument årligen eller minst årligen ska bli föremål för översyn i en eller annan form av styrelsen (3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna, 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2010:7] om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag samt 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag). I 3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna finns en

motsvarande bestämmelse för den verkställande direktören. Dessa föreskrifter bör nu ändras så att också de anger att översynen ska ske minst vartannat år.

Syftet med den utvärdering eller översyn som anges i 6 kap. 5 § LBF är att styrelsen ska försäkra sig om att riktlinjer och instruktioner är ändamålsenliga i förhållande till den verksamhet som drivs (prop. 2006/07:5 s. 436). Oavsett hur ofta en sådan översyn ska göras måste ett kreditinstitut naturligtvis vid var tid uppfylla gällande krav på verksamheten och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa detta. De föreslagna ändringarna av Finansinspektionens föreskrifter innebär att styrelsen, under alla förhållanden, måste se över de aktuella interna dokumenten minst vartannat år. Eftersom kreditinstitut vid var tid ska ha riktlinjer och instruktioner som är ändamålsenliga kan det dock när som helst uppstå ett behov av översyn av dokumenten för att säkerställa detta, inte enbart som en följd av vad som framkommer i Finansinspektionens tillsyn. Den praktiska effekten av de föreslagna ändringarna bedöms därför vara begränsad.

2.1.5.6 Interna kontrollfunktioner

Kontrollfunktionernas oberoende i förhållande till styrelsen

I och med ändringsdirektivet ändras artikel 76.5 till att, förutom att omfatta riskhanteringsfunktionen, också omfatta funktionen för regelefterlevnad respektive funktionen för internrevision. Enligt artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att företagen har interna kontrollfunktioner som är oberoende av de operativa funktionerna och som har tillräcklig auktoritet och ställning samt resurser och möjligheter att vända sig direkt till ledningsorganet. Det framgår också av artikel 76.6 att kontrollfunktionerna ska vara oberoende av ledamöterna i ledningsorganet med ledningsfunktion och av den verkställande ledningen.

Som nämns ovan i avsnitt 2.1.5.1 framgår det av förarbetena till de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet att begreppet ledningsorgan i en svensk kontext i första hand gäller styrelsen.

I 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna anges att en kontrollfunktion enligt 1 § ska vara oberoende. För att en kontrollfunktion ska anses vara oberoende ska personalen i kontrollfunktionen inte utföra några uppgifter som ingår i verksamheten som de ska övervaka och kontrollera. Den ska också organisatoriskt vara skild från de funktioner och områden som den ska övervaka och kontrollera. Den ansvarige för kontrollfunktionen ska

regelbundet rapportera direkt till styrelsen och närvara vid styrelsens sammanträden då respektive funktions ansvarsområde eller rapporter behandlas, och metoden för att fastställa ersättning till personalen i kontrollfunktionen ska inte vara utformad så att den äventyrar eller kan förväntas komma att äventyra personalens objektivitet.

Av nämnda bestämmelse är det inte tydligt att en kontrollfunktion ska vara oberoende av de operativa funktionerna samt styrelse och verkställande ledning på det sätt som anges i artikel 76.5 respektive 76.6 i ändringsdirektivet. Det föreslås därför att 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna ändras så att det tydligt framgår att en ansvarig för en kontrollfunktion inte ska underordnas någon person som har ett ledningsansvar för den verksamhet som den interna kontrollfunktionen övervakar och kontrollerar. Innebörden av det är att kontrollfunktionerna ska vara oberoende av affärsverksamheten, den verkställande ledningen och styrelsens ledamöter. Ett sådant oberoende innebär i praktiken att ett företag inte får utse en styrelseledamot som ansvarig för någon av kontrollfunktionerna. Vad gäller kontrollfunktionernas oberoende i förhållande till den verkställande ledningen, bedömer Finansinspektionen att de ansvariga för funktionen för riskkontroll respektive funktionen för regelefterlevnad bör kunna vara adjungerade medlemmar, och alltså inte delta i beslutsfattandet, i denna ledning. Detta oaktat vad som anges i artikel 76.6 i ändringsdirektivet. En förutsättning för att detta ska kunna vara aktuellt är dock att företagen har rutiner för att hantera eventuella intressekonflikter som kan uppkomma.

Kravet på oberoende i ändringsdirektivet och den ändring som Finansinspektionen föreslår i 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna medför också att den information som funktionen för riskkontroll lämnar till styrelsen ska vara oberoende enligt vad som anges i stycket ovan. I 7 kap. 3 § 4 SRK-föreskrifterna anges att funktionen för riskkontroll ska se till att information om företagets risker regelbundet lämnas till styrelsen samt regelbundet, dock minst kvartalsvis, rapportera sin bedömning såväl muntligt som skriftligt till styrelsen. Av denna bestämmelse framgår dock inte uttryckligt att den information som funktionen ska lämna till styrelsen ska vara oberoende. Därför föreslår Finansinspektionen att detta tas in i bestämmelsen i fråga. Riskkontrollfunktionens rapportering ska avse oberoende analyser och bedömningar av verksamhetens riskhantering som den ska rapportera enligt 5 kap. 5 § SRK-föreskrifterna,

Kontrollfunktionernas oberoende i förhållande till den verkställande ledningen

Som nämns ovan anges i artikel 76.6 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska säkerställa att de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende av ledamöterna i ledningsorganet med ledningsfunktion och av den verkställande ledningen.

I 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges att företagets funktion för riskkontroll ska vara direkt underställd den verkställande direktören eller i förekommande fall företagets riskchef. Ett företag som har flera funktioner för riskkontroll ska ha en central funktion för riskkontroll som ansvarar för att sammanställa, analysera och rapportera företagets samtliga risker.

I 8 kap. 2 § SRK-föreskrifterna anges att företagets funktion för regelefterlevnad ska vara direkt underställd den verkställande direktören. Företaget ska utse en person som ansvarar för funktionen och för all rapportering om regelefterlevnad.

I 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges att företagets funktion för internrevision enligt 6 kap. 1 § ska vara direkt underställd företagets styrelse.

I och med att det i artikel 76.6 i ändringsdirektivet ställs krav på att de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende av den verkställande ledningen är det inte förenligt med detta krav att funktionen för riskkontroll, och funktionen för regelefterlevnad är direkt underställd den verkställande direktören. Det föreslås därför att 7 kap. 1 § och 8 kap. 2 § SRK-föreskrifterna ändras så att bestämmelserna motsvarar kraven i direktivet.

Finansinspektionen bedömer däremot att det inte behöver göras någon ändring i 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna med anledning av ändringsdirektivets krav på oberoende, eftersom internrevisionen inte är underställd den verkställande direktören.

Vad som i övrigt ligger i att kontrollfunktionerna ska vara oberoende av ledamöter i styrelsen och gentemot den verkställande ledningen har redogjorts för ovan.

Med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedömer Finansinspektionen att även beskrivningen i 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna av vad den centrala funktionen för riskkontroll ska ansvara för behöver

ändras. Enligt nämnda 7 kap. 1 § ska den centrala funktionen ansvara för att sammanställa, analysera och rapportera företagets samtliga risker. Att denna funktion ska göra detta ligger, enligt Finansinspektionen, inte i linje med kravet i artikel 76.5 på att de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende av de operativa funktionerna. För att funktionen för riskkontroll ska anses vara oberoende bör den i stället kritiskt granska den riskinformation som affärsverksamheten lämnar och på basis av denna information göra oberoende analyser av företagets risker.

Ledningen av de interna kontrollfunktionerna

Som nämns ovan artikel 76.6 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de som leder de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende högre chefer med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen³⁰, funktionen för regelefterlevnad och internrevisionsfunktionen.

I artikel 76.6 sista stycket anges att de som leder de interna kontrollfunktionerna inte ska kunna avsättas utan att ledningsorganet i dess tillsynsfunktion godkänner detta.

I 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges bland annat att företagets funktion för riskkontroll enligt 6 kap. 1 § ska vara direkt underställd den verkställande direktören eller i förekommande fall företagets riskchef. Det finns inte reglerat i de bestämmelser som avser funktionen för riskkontroll att företaget ska utse en person som ansvarar för funktionen. Inte heller i 9 kap. SRK-föreskrifterna, som rör funktionen för internrevision, finns reglerat att funktionen ska utse en person som ansvarar för funktionen.

I 8 kap. 2 § SRK-föreskrifterna, som rör funktionen för regelefterlevnad, anges i dag att företaget ska utse en person som ansvarar för funktionen och för all rapportering om regelefterlevnad. Det anges inte att denna person ska vara en chef, vilket är ett krav enligt artikel 76.6 i ändringsdirektivet.

Med anledning av att det i artikel 76.6 i ändringsdirektivet anges att de som leder de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende högre chefer med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och internrevisionsfunktionen föreslår Finansinspektionen att det i 7 kap. 1 §, 8 kap. 2 § och 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna tas in bestämmelser som anger att styrelsen ska besluta om att utse chefer för dessa funktioner.

³⁰ I SRK-föreskrifterna benämns denna funktion funktionen för riskkontroll.

I 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges bland annat att företagets funktion för riskkontroll enligt 6 kap. 1 § ska vara direkt underställd den verkställande direktören eller i förekommande fall företagets riskchef. I 7 kap. 4 § SRK-föreskrifterna anges att ett företag ska om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet utse en riskchef, som ska ansvara för funktionen för riskkontroll och bedöma om företagets ramverk för riskhantering är effektivt och ändamålsenligt. Riskchefen ska vara direkt underställd den verkställande direktören och ska rapportera direkt till denne och till styrelsen eller i förekommande fall till styrelsens riskutskott.

I och med att det i artikel 76.6 i ändringsdirektivet bland annat anges att de som leder de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende högre chefer med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen, får det, i likhet med vad som föreslås för övriga kontrollfunktioner, enligt Finansinspektionen anses innebära att det ställs ett krav på att funktionen för riskkontroll alltid ska ha en chef som ansvarar för funktionen. En ändring med den innebörden föreslås också i 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna, vilket redogörs för ovan. I och med denna ändring gör Finansinspektionen bedömningen att reglerna i 7 kap. 4–6 §§ om riskchef i samma föreskrifter bör upphävas, eftersom ändringen i 7 kap. 1 § innebär att styrelsen ska utse en chef för funktionen för riskkontroll. Detta innebär bland annat att bestämmelsen om att ett företag när det tillsätter eller byter riskchef ska informera Finansinspektionen om detta upphävs. FI bedömer dock att det även fortsättningsvis är lämpligt att företagen informerar inspektionen om chefsförändringar för respektive kontrollfunktion inom ramen för den löpande tillsynsdialogen.

I och med att reglerna om riskchef i 7 kap. 4–6 §§ SRK-föreskrifterna föreslås upphävas, föreslås även en följdändring i 8 kap. 2 § 2 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Särskilt om ledningen av funktionen för riskkontroll och funktionen för regelefterlevnad

Enligt artikel 76.6 i ändringsdirektivet får, om verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte motiverar att en specifik person utses för riskhanteringsfunktionen eller regelefterlevnadsfunktionen, en annan person i ledande befattning som utför andra uppgifter inom institutet fullgöra ansvaret för regelefterlevnads- eller riskhanteringsfunktionerna, förutsatt att

det inte finns någon intressekonflikt och att den person som ansvarar för riskhanteringsfunktionen och regelefterlevnadsfunktionen uppfyller lämplighetskriterierna och kraven på kunskaper, färdigheter och erfarenheter som behövs för de olika berörda områdena, och har tillräckligt med tid för att utföra båda kontrollfunktionerna korrekt.

I 6 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges bland annat att funktionen för riskkontroll och funktionen för regelefterlevnad kan vara kombinerad i små företag med mindre komplex verksamhet. Det finns emellertid inte några regler om att om verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte motiverar att en specifik person utses för riskhanteringsfunktionen eller regelefterlevnadsfunktionen får en annan person i ledande befattning att fullgöra ansvaret för funktionen för riskkontroll eller funktionen för regelefterlevnad. Finansinspektionen föreslår därför att en sådan bestämmelse tas in i ett nytt stycke i 6 kap. 1 § SRK-föreskrifterna.

För att en annan person i ledande befattning ska få fullgöra ansvaret för funktionen för riskkontroll eller funktionen för regelefterlevnad krävs enligt artikel 76.6 att personen i fråga uppfyller lämplighetskriterierna och kraven på kunskaper, färdigheter och erfarenheter som behövs för de olika berörda områdena, och har tillräckligt med tid för att fullgöra ansvaret för respektive funktion korrekt. Därför föreslår Finansinspektionen att det i det nya stycket i 6 kap. 1 § SRK-föreskrifterna hänvisas till 3 kap. 2 § 4 b LBF, där lämplighetskriterierna för nyckelpersoner föreslås införas.

Finansinspektionen föreslår också att det i bestämmelsen anges att personen ska ha tillräckligt med tid för att utföra båda funktionerna korrekt i enlighet med vad som anges i artikel 76.6. Det krävs också att kravet på oberoende i 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna är uppfyllt.

2.1.5.7 Kartläggning av arbetsuppgifter

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.5 föreskrivs i artikel 88.3 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska säkerställa att instituten utarbetar, upprätthåller och uppdaterar individuella redogörelser som anger roller och åligganden för samtliga ledamöter i ledningsorganet i dess ledningsfunktion, den verkställande ledningen och personer som innehar nyckelfunktioner tillsammans med en kartläggning av åliggandena, inklusive uppgifter om rapporteringsvägar, om ansvarsfördelning och om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden. Medlemsstaterna ska säkerställa att de enskilda redogörelserna för åligganden och kartläggningen av åligganden alltid finns tillgängliga och

meddelas de behöriga myndigheterna i god tid och på begäran, inbegripet för att erhålla auktorisation enligt artikel 8.

I 2 kap. 1 § 3 SRK-föreskrifterna finns redan i dag krav på att ett företag ska se till att varje relevant befattnings ansvar och arbetsuppgifter är dokumenterade i en befattningsbeskrivning. Bestämmelsen kräver inte att samtliga anställda ska ha en befattningsbeskrivning, utan kraven gäller för relevanta befattningar, vilket omfattar sådana befattningar som hanterar centrala uppgifter, däribland befattningar som kan påverka företagets riskprofil.³¹ Med uttrycket relevanta befattningar avses åtminstone styrelsen, den verkställande ledningen och nyckelpersoner enligt definitionen i 1 kap. 5 § LBF. Finansinspektionen gör bedömningen att bestämmelsen i SRK-föreskrifterna därför är i linje med ändringsdirektivets krav i artikel 88.3.

Enligt artikel 88.3 i ändringsdirektivet ska de individuella redogörelserna förutom att ange roller och åligganden innehålla en kartläggning av åliggandena, inklusive uppgifter om rapporteringsvägar, om ansvarsfördelning och om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden. För att genomföra artikel 88.3 i denna del föreslår Finansinspektionen att det i 2 kap. 1 § tredje stycket SRK-föreskrifterna förs in ett krav på att beskrivningarna ska innehålla en kartläggning av ansvar och arbetsuppgifter. Av det följer att till exempel uppgifter om rapporteringsvägar ska ingå.

2.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Genom direktiv (EU) 2024/2994³² tillkommer nya krav i artikel 76.2 i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 29.1 i värdepappersbolagsdirektivet³³ om att medlemsstaterna ska säkerställa att ledningsorganet upprättar särskilda planer och fastställer kvantifierbara mål i enlighet med de krav som fastställs i artikel 7a i Emir för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera

³¹ Se beslutspromemoria till SRK-föreskrifterna s. 21, FI Dnr 11-5610.

³² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2994 av den 27 november 2024 om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 vad gäller behandlingen av koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter och av motpartsrisk i centralt clearade derivattransaktioner.

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

av dess medlemsstater. I artikel 29.1 i värdepappersbolagsdirektivet tillkommer även krav på att behöriga myndigheter ska säkerställa att värdepappersföretag har robusta strategier, riktlinjer, processer och system för att identifiera, mäta, hantera och övervaka väsentliga källor till och effekter av koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter och all väsentlig inverkan på kapitalbasen. I propositionen Nya regler för att främja central clearing av OTC-derivat i EU föreslås att dessa nya krav bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.³⁴

Finansinspektionen föreslår att bestämmelsen i kapitaltäckningsdirektivet genomförs i SRK-föreskrifterna medan bestämmelserna i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i värdepappersföreskrifterna. Direktivbestämmelserna hänvisar till kraven i artikel 7a i Emir i fråga om de planer som ska upprättas och de mål som ska fastställas. Av artikeln i Emir följer förenklat uttryckt, att motparter som omfattas av clearingkrav och som överskrider vissa trösklar ska ha minst ett aktivt konto för vissa kategorier av derivatkontrakt och cleara minst ett representativt antal transaktioner genom detta konto. För att genomföra direktivbestämmelserna fullt ut anser Finansinspektionen att det i föreskrifterna bör framgå att kraven i artikel 7a i Emir ska beaktas vid upprättandet av planerna och målen.

2.2.1 Närmare om ändringarna i SRK-föreskrifterna

På samma sätt som för de ESG-relaterade särskilda planerna (se avsnitt 2.1.5.1) bör det vara styrelsens ansvar att säkerställa att de särskilda planerna för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter upprättas. Det bör också vara styrelsens ansvar att fastställa kvantifierbara mål för detta.

Finansinspektionen föreslår därför att bestämmelser om det tas in i 3 kap. SRK-föreskrifterna.

De centrala motparter som avses i direktivet är de som omfattas av definitionen i artikel 4.1 led 34 i tillsynsförordningen, varför Finansinspektionen föreslår en hänvisning till den definitionen i den föreslagna bestämmelsen.

³⁴ Se prop. 2025/26:200, s. 22 f.

2.2.2 Närmare om ändringarna i värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionen har, i samband med det ursprungliga genomförandet av värdepappersbolagsdirektivet, genomfört artikel 29 i direktivet i värdepappersföreskrifterna.³⁵ Finansinspektionen anser att de nya tilläggen till artikel 29 bör genomföras på samma sätt och föreslår följaktligen en ny punkt i 7 § i fråga om att koncentrationsrisker ska beaktas och en ny paragraf (10 a §) i fråga om de planer som ska upprättas och de mål som ska fastställas.

De centrala motparter som avses i värdepappersbolagsdirektivet är de som omfattas av definitionen i artikel 2.1 led 34 i Emir. Centrala motparter definieras på samma sätt i LV (1 kap. 4 b §). Det framgår redan i dag av värdepappersföreskrifterna att termer och uttryck ha samma betydelse som i 1 kap. 4–5 §§ LV varför det saknas skäl att särskilt definiera begreppet i detta sammanhang.

2.3 Övriga ändringar

Innehållet i ersättningspolicyn

Som nämns i avsnitt 1.2.3 finns bestämmelser om ersättningspolicy i artikel 92 i kapitaltäckningsdirektivet. I artikel 92.2.g i nämnda direktiv anges att ett instituts ersättningspolicy ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter. Denna bestämmelse infördes i och med att kapitaltäckningsdirektivet trädde i kraft 2013. Kommissionen har ifrågasatt det svenska genomförandet av denna bestämmelse.³⁶ Finansinspektionen föreslår därför att det tydliggörs i nya 2 kap. 2 b § ersättningsföreskrifterna att ersättningspolicyn ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter.³⁷

³⁵ Se Finansinspektionens beslutspromemoria *Ändrade föreskrifter om kapitaltäckning och ersättningssystem för värdepappersbolag* (FI dnr 20-14833), s. 31 f.

³⁶ Se Finansdepartementets ärende Fi2024/00055.

³⁷ Ersättningsföreskrifterna gäller i sin helhet även för vissa värdepappersbolag enligt 1 kap. 1 § andra stycket Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse.

Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

Som nämns i avsnitt 1.2.2 finns bestämmelser i tillsynsföreskrifterna om hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas när ett kreditinstitut³⁸ inte kan uppfylla sitt kombinerade buffertkrav eller kravet på bruttosoliditetsbuffert.

Kapitaltäckningsdirektivet beskriver hur det särskilda förfogandebeloppet ska beräknas (artikel 141.4–6) och dessa bestämmelser har införts i 9 kap. tillsynsföreskrifterna. I korthet kan sägas att beloppet ska beräknas genom att en summa, delårs- och årsöverskott netto efter de vinstutdelningar och betalningar som berörs av restriktioner minus skatt som skulle betalats om överskotten behålls i kreditinstitutet, multipliceras med en faktor. Det anges i artikel 141.4 andra meningen i kapitaltäckningsdirektivet att det högsta utdelningsbara beloppet ska minskas med det belopp som är resultatet av någon av de åtgärder som anges i punkt 2 andra stycket a, b eller c, det vill säga de åtgärder som berörs av restriktioner och som i svensk lag regleras i 8 kap. 3 § 1–3 buffertlagen.

Det framgår av 9 kap. 6 § tillsynsföreskrifterna att avdrag för vinstutdelningar och betalningar ska göras från det delårs- och årsöverskott som ingår i beräkning av förfogandebeloppet, det vill säga innan multiplicering med faktorn. Avdrag som görs från delårs- och årsöverskottet avser vinstutdelningar och betalningar som gjorts under perioden som överskottet avser.

Det framgår dock inte tydligt att det högsta förfogandebeloppet ska minskas med de värdeöverföringar som görs efter det att beloppet har beräknats. Det kan anses vara underförstått att beloppet minskar om man till exempel gör vinstutdelning under en senare period, men det finns utrymme för förtydliganden. Därför föreslår Finansinspektionen att det i tillsynsföreskrifterna tydliggörs att när ett kreditinstitut gör en vinstutdelning eller när institutet gör betalningar som är resultatet av sådana åtgärder som anges i 8 kap. 3 § 1–3 buffertlagen, och som görs efter att det högsta förfogandebeloppet har beräknats, ska institutet minska det högsta förfogandebeloppet.

Förtydligandet föreslås göras i såväl 9 kap. 6 § som 9 kap. 9 § tillsynsföreskrifterna, eftersom skrivningarna återfinns i både artikel 141.4

³⁸ Enligt definitionen i 1 kap. 2 § 7 tillsynslagen.

(för det kombinerade buffertkravet) och artikel 141b.4 (för kravet på bruttosoliditetsbuffert).

De föreslagna bestämmelserna innebär ett förtydligande av att utdelningsåtgärder som sker efter att förfogandebeloppet beräknats ska minska detsamma och utgör således inte en ändring i sak. Det innebär alltså inte att samma avdrag ska göras två gånger.

Riksgäldskontoret har gjort motsvarande förtydligande i 7 kap. 6 § Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution.³⁹ Bakgrunden till detta var att regeringen i propositionen Anpassningar till EU:s regelverk för hantering av finansiella företag i kris (prop. 2024/25:172), gjorde bedömningen att det på lägre nivå än lag borde klargöras att avdrag med det belopp som blir resultatet av vissa värdeöverföringar ska göras efter det att det särskilda förfogandebeloppet har beräknats. Detta anges i artikel 16a.4 andra meningen i krishanteringsdirektivet och återfinns inte i svensk rätt, och klargörandet är, enligt propositionen, inte en ändring i sak.

Mindre ändringar

I och med att betalningsinstitut numera endast omfattas av en bestämmelse i tillsynsföreskrifterna, bestämmelsen i 3 kap. 1 §, föreslår Finansinspektionen att denna flyttas till 9 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Som en följd av det ändras också 3 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna och tillämpningsområdet för dessa föreskrifter på så sätt att betalningsinstituten inte längre kommer att omfattas av dessa föreskrifter.

I 11 kap. 1 § 5 tillsynsföreskrifterna hänvisas till Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:3) om ägar- och ledningsprövning. Föreskrifterna upphörde att gälla den 18 juli 2023 och ersattes av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag respektive ägarprövningsföreskrifterna. Någon följdändring i 11 kap. 1 § 5 tillsynsföreskrifterna gjordes dock inte, varför Finansinspektionen nu föreslår att hänvisningen till Finansinspektionens

³⁹ Se Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2025:1) om ändring i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution.

föreskrifter om ägar- och ledningsprövning ändras till ägarprövningsföreskrifterna.

2.4 Ikraftträdande

Ändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft samtidigt som de föreslagna lagändringarna, det vill säga den 1 juli 2026. Enligt införlivandebestämmelserna i artikel 2 i ändringsdirektivet ska dock de nya kraven för tredjelandsfilialer tillämpas från och med den 11 januari 2027, förutom kravet på rapportering som ska tillämpas från och med den 11 januari 2026. Därför föreslås de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer och Finansinspektionens föreskrifter om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta filial i Sverige träda i kraft den 11 januari 2027, medan ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för företag som är etablerade utanför EES och som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

3 Förslagets konsekvenser

Nedan redogörs för de konsekvenser som Finansinspektionen bedömer att förslagen får för samhället och konsumenterna, för företagen, liksom för inspektionen. EU-kommissionen har även gjort en konsekvensanalys⁴⁰ för ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet. I lagrådsremissen finns också en konsekvensanalys över de lagförslag som lämnas i remissen.

Syftet med ändringsdirektivet är att ytterligare harmonisera ramen för banktillsyn och i slutändan fördjupa den inre marknaden för bankverksamhet.⁴¹ I avsnitt 1 redogör Finansinspektionen för syftet med de föreslagna föreskrifterna. Där anges att syftet i huvudsak är att genomföra de ändringar i kapitaltäckningsdirektivet som föranleds av bankpaketet och som Finansinspektionen har, eller förväntas få, bemyndigande att införa i föreskrifter.

Finansinspektionen föreslår även ändringar i värdepappersföreskrifterna och i SRK-föreskrifterna med anledning av direktiv 2014/49/EU. Syftet med förslaget till föreskrifter i denna del är att genomföra vissa av ändringarna i

⁴⁰ Commission Staff Working Document Impact Assessment Report, SWD(2021) 320 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021SC0320>

⁴¹ Se skäl 1 i ändringsdirektivet.

detta direktiv. Som nämns ovan krävs det för att ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet ska anses vara genomförda i svensk rätt fullt ut, att Finansinspektionen utfärdar bindande föreskrifter. Alternativa och möjligen mindre kostnadsbetungande regleringar är därför inte möjliga. Detsamma gäller de föreskriftsändringar som görs för att ta hand om ändringarna i direktiv 2024/2994.

Finansinspektionen bedömer att förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap och inte går utöver de minimikrav som de aktuella direktiven ställer. I och med att förslagen inte går utöver minimikraven har det inte varit aktuellt att vidta några särskilda åtgärder för att förslagen inte ska medföra mer långtgående kostnader än vad som bedöms nödvändigt för att uppnå dess syfte. Inspektionen anser vidare att det inte varit möjligt att ta någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet utan att tidpunkten behöver anpassas till det lagstiftningsarbete som föranletts av ändringsdirektivet och direktiv 2024/2994. Detsamma gäller de särskilda bestämmelserna i ändringsdirektivet om när vissa delar ska börja tillämpas.

De föreslagna ändringarna är inte heller av sådant slag att det behövs några speciella informationsinsatser vid ikraftträdandet eller att företagen behöver en längre förberedelsestid än den som tiden för ikraftträdande ger. Företagens intäkter bedöms inte påverkas eftersom förslagen inte berör intäktssidan av företagens resultaträkning. Finansinspektionen har ovan i respektive avsnitt redogjort för hur och när konsekvenserna av ändringarna kan behöva utvärderas.

Det finns i dag 127 kreditinstitut och fyra värdepappersbolag som omfattas av definitionen av kreditinstitut i tillsynslagen. I dagsläget finns också cirka 30 företag, som kommer omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i tillsynsförordningen.

Det finns inga mycket stora värdepappersbolag. Vad gäller kreditinstitutens storlek hänvisas till den tillsynskategorisering som finns i Finansinspektionens promemoria *Tillsynskategorisering av svenska kreditinstitut och utländska kreditinstituts svenska filialer för 2025*⁴². De omfattas i olika grad av de föreslagna föreskrifterna. Nedan anges närmare i hur stor omfattning dessa företag berörs av respektive område. Dessutom

⁴² FI Dnr 24-14976.

omfattas vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag av delar av förslagen. Även tredjelandföretag och tredjelandsfilialer omfattas i viss mån av förslagen. Det finns emellertid i dag inte något kreditinstitut utanför EES som har inrättat filial i Sverige med tillstånd enligt LBF.

Förslagen till föreskriftsändringar med anledning av direktiv 2024/2994 bedöms omfatta 47 av totalt 95 värdepappersbolag. I dagsläget finns också 12 företag, som kommer omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i värdepappersbolagsförordningen⁴³.

3.1 Förslag med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet

3.1.1 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De föreslagna nya kraven för vissa finansiella holdingföretag och vissa blandade finansiella holdingföretag innebär att dessa företag får ökade krav när det gäller hur de organiserar sin verksamhet för att främja en sund och effektiv styrning. Detta bidrar i förlängningen till ett stabilt finansiellt system och har därmed positiva konsekvenser för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Det finns i dag åtta finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt 1 kap. 8 § tillsynslagen och som berörs av förslagen.

Konsekvenser för företagen

Förslagen innebär ökade krav när det gäller hur de organiserar sin verksamhet för att främja en sund och effektiv styrning. Att ta fram en mångfaldspolicy kan innebära en mindre administrativ engångskostnad om

⁴³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2033 av den 27 november 2019 om tillsynskrav för värdepappersföretag och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 575/2013, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 806/2014.

cirka 3 400 kronor⁴⁴ per företag. Denna kostnad har beräknats utifrån att tidsåtgången är ungefär 8 timmar och utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor (8 timmar x [68 900 kronor/160]). Även det föreslagna kravet på att avsätta tillräckligt med tid för att utbilda styrelseledamöter innebär vissa kostnader för företagen, men dessa bör vara begränsade då företagen redan i dag bör ha sådana kostnader. Kostnaden bör främst bestå av framtagande av utbildningsmaterial och genomförande av utbildning. Framtagande av utbildningsmaterial bör ta cirka 80 timmar och utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor blir kostnaden cirka 34 000 kronor per företag. Utbildningen för styrelsemedlemmarna torde per styrelsemedlem ta olika lång tid beroende på vilken tidigare erfarenhet medlemmarna har men bör som mest ta cirka 8 timmar. Utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor blir kostnaden för den som utbildar därmed cirka 3 400 kronor per företag. För respektive styrelsemedlem är utbildningskostnaden svår att uppskatta då det finns stora skillnader mellan företagets ersättning till styrelsemedlemmarna och då det inte går att uppskatta hur stor timkostnaden är för styrelsemedlemmar.

Konsekvenser för Finansinspektionen

För Finansinspektionen innebär de föreslagna ändringarna inga betydande konsekvenser.

3.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De ändringar som föreslås i ägarprövningsföreskrifterna är en följd av de lagändringar som görs när det gäller lednings- och lämplighetsprövningar. Lagförslagen innebär att vissa företag ska komma in med uppgifter för fler typer av befattningar. Föreskriftsförslagen innebär att uppgifter i vissa fall ska lämnas in samtidigt som anmälan. Förslagen medför bättre möjligheter för Finansinspektionen att säkerställa lämpliga ledningar och ansvariga för vissa typer av befattningar, vilket kan antas gynna sunda institut och i

⁴⁴ Detta belopp, respektive övriga belopp som anges i konsekvensanalysen, har beräknats exklusive arbetsgivaravgifter och socialavgifter samt eventuella avsättningar till tjänstepension.

förlängningen vara positivt både för konsumentskyddet och den finansiella stabiliteten.

Berörda företag

De föreslagna ändringarna av ägarprövningsföreskrifterna berör dels kreditinstitut som är stora institut eller stora dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 i tillsynsförordningen, dels finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt 1 a kap. 3 § och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut. I lagrådsremissen (s. 295) finns en beskrivning över hur många större institut och finansiella moderholdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag som omfattas av kravet på särskild anmälningsplikt. Vidare omfattas, enligt förslaget, mycket stora värdepappersbolag genom en ny hänvisning till ägarprövningsföreskrifterna i värdepappersföreskrifterna (se avsnitt 2.1.2.5).

Konsekvenser för företagen

Förslagen kommer att medföra vissa ökade kostnader för företagen eftersom de innebär att vissa företag kommer att behöva lämna information till Finansinspektionen för fler typer av befattningar. I lagrådsremissen (s. 296 f.) finns en uppskattning av kostnaden för att sammanställa uppgifter till en anmälan. Det uppskattas att en sådan sammanställning tar ungefär 24 arbetstimmar. Finansinspektionen gör ingen annan bedömning vad gäller tidsåtgången än i lagrådsremissen. Enligt Finansinspektionens beräkningar skulle det innebära en kostnad om cirka 10 300 kronor per företag och anmälan. Denna kostnad har beräknats utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor. Det tillkommer även avgift för Finansinspektionens prövning. I dag uppgår avgiften för en anmälan om ledningsprövning till 18 000 kronor.

De föreslagna ändringarna i värdepappersföreskrifterna för mycket stora värdepappersbolag bedöms inte medföra några konsekvenser.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Förslagen innebär att inspektionens arbete kan bli mer effektivt genom att företagen ges bättre förutsättningar att lämna korrekta och tillräckliga uppgifter redan när de lämnar in sin anmälan. Det kommer i sin tur innebära en mer effektiv handläggning.

3.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Förslagen innebär att det i föreskriftsform tydliggörs vad vissa underrättelser ska innehålla. Det medför bland annat en större tydlighet och rättssäkerhet för företagen, vilket i sin tur kommer att medföra att Finansinspektionens arbete kan bli mer effektivt.

Förslagen innebär också att den anmälningsskyldighet som framgår av Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv utvidgas till att omfatta vissa transaktioner som i dagsläget omfattas av den tillståndsskyldighet i 7 kap. 12 § LBF som föreslås tas bort. Finansinspektionen bedömer att dessa förslag inte får några större konsekvenser för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 a eller g tillsynslagen och vissa finansiella holdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag omfattas av de lagförslag som föreskriftsförslagen kopplar an till. De kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 a är kreditinstitut enligt LBF. Det finns 127 sådana kreditinstitut i dag. De kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 g är svenska aktieföretag som är sådana värdepappersföretag som avses i artikel 4.1.1 b i tillsynsförordningen, så kallade mycket stora värdepappersbolag. Det finns inga sådana mycket stora värdepappersbolag i Sverige i dag. Hur många finansiella holdingföretag eller blandade finansiella företag som kan komma att ansöka om godkännande går inte att uppskatta i dagsläget.

De företag som omfattas av de föreslagna ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv är bankaktieföretag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar.

Konsekvenser för företagen

Förslagen medför en större tydlighet för företagen i och med att de på förhand har information om vad en underrättelse ska innehålla.

Finansinspektionen uppskattar att kostnaden för att upprätta en anmälan om avyttring tar ungefär 5 arbetstimmar, vilket utifrån SCB:s yrkeskategori

”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor innebär en kostnad på ungefär 2 200 kronor. Det tillkommer även avgift för Finansinspektionens prövning. Exempelvis uppgår kostnaden för anmälningar enligt Finansinspektionens föreskrifter om anmälan om vissa förvärv i dag till 11 500 kronor.

De föreslagna ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv medför inga större förändringar för företagen i stort. Inspektionen bedömer att flera av de transaktioner som i dag omfattas av tillståndsplikten i 7 kap. 12 § LBF i och med förslaget i stället träffas av anmälningssplikten enligt föreskrifterna. Förslaget utvidgar alltså inte omfattningen av de transaktioner som i dag omfattas av tillstånds- eller anmälningssplikt. Finansinspektionen föreslår dessutom att en av gränserna, den om att motprestationen ska uppgå till minst 10 miljoner kronor, tas bort.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Förslagen innebär att inspektionens arbete kan bli mer effektivt genom att företagen ges bättre förutsättningar att lämna korrekta och tillräckliga uppgifter redan när de lämnar in sin underrättelse. Den del av förslagen som rör ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv kommer inte att innebära några förändringar för inspektionen.

3.1.4 Nya krav på tredjelandstillägg

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionens förslag innebär att det kommer att ställas krav på styrning, riskhantering och kontroll när det gäller tredjelandstillägg. Förslagen innebär också att det ställs krav på tredjelandstillägg att övervaka hur utlagd verksamhet utförs och att dessa ska ha tillräckliga resurser för att hantera sin motpartsrisk vid back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner. Dessa förslag medför att det blir tydligare vad som gäller för tredjelandstillägg här och innebär att filialernas styrning och riskhantering behöver vara lika robust som den är för svenska kreditinstitut som är auktoriserade i Sverige. Detta leder i förlängningen till ett ökat konsumentskydd och bidrar till den finansiella stabiliteten.

Förslagen om vad ansökningar om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta en filial i Sverige ska innehålla innebär att dessa regler i viss mån görs om från allmänna råd till föreskrifter. Det medför inga större konsekvenser för samhället eller konsumenterna.

De föreslagna ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter bedöms inte få några större konsekvenser för samhället och konsumenterna

Förslaget om kravet på tredjelandsfilialer att föra register innebär att filialens riskhantering kan förbättras, vilket är positivt för samhället och konsumenterna. Vad gäller förslaget om vilka tillgångar som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ställs på dessa tillgångar bidrar det till att kunna hantera stabilitetsrisker som kan uppstå i en tredjelandsfilial. Även detta är positivt för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Föreskriftsförslagen träffar företag som är etablerade utanför EES och som ansöker om tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige och som får ett sådant tillstånd samt tredjelandsfilialer. Det finns i dag inga sådana filialer i Sverige. Finansinspektionen kan i dagsläget inte bedöma om och i så fall hur många företag som är etablerade utanför EES som kan komma att ansöka om tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige.

Konsekvenser för företagen

I lagrådsremissen (s. 297) finns en uppskattning av företagens kostnader för att sammanställa uppgifter till en ansökan. Departementet uppskattar att en sådan sammanställning tar ungefär 60 arbetstimmar, vilket skulle innebära en kostnad på ungefär 24 940 kronor per företag. Finansinspektionen gör ingen annan bedömning än i lagrådsremissen.

Finansinspektionens förslag att i föreskriftsform, i stället för i form av allmänna råd, reglera vissa av de uppgifter som en ansökan om att inrätta en tredjelandsfilial i Sverige ska innehålla bedöms inte medföra några ökade kostnader för företagen. Förslagen om vad ansökningar om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta en filial i Sverige ska innehålla innebär att dessa regler i viss mån görs om från allmänna råd till föreskrifter. Det medför bland annat en större tydlighet för företagen.

Förslaget till nya föreskrifter om vissa krav för tredjelandsfilialer bedöms i nuläget inte påverka företagen i och med att det i Sverige inte finns några sådana filialer som skulle kunna träffas av de föreslagna reglerna.

Om ett företag som är etablerat utanför EES får tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige bedöms de föreslagna föreskrifterna om vissa krav för tredjelandafilialer tydliggöra för dessa företag vilka regler som ska gälla för verksamheten här i Sverige. Det föreslagna kravet på att en oberoende tredje part ska bedöma hur tredjelandafilialen uppfyller kraven på styrning, riskhantering och kontroll samt kraven som ställs på filialen om verksamhet läggs ut eller om den ägnar sig åt back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner bedöms inte medföra några större kostnader för tredjelandafilialerna. Kostnaderna är mycket svåra att uppskatta då det inte finns några sådana tredjelandafilialer i Sverige i dag.

Förslaget om kravet för tredjelandafilialer att föra register och ta in skriftliga yttranden för en oberoende part innebär ett nytt krav för dessa filialer. Den information som ska föras i registret torde dock redan finnas i filialen, men detta blir nu mer formaliserat. Kostnaderna är mycket svåra att uppskatta då det inte finns några sådana tredjelandafilialer i Sverige i dag.

Förslaget om vilka tillgångar som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ska ställas på dessa tillgångar innebär att det i en tredjelandafilial behöver finnas tillgångar som är avskilda på ett särskilt konto för att filialen ska kunna uppfylla sitt kapitalkrav. Detta kan innebära kostnader eftersom medlen då inte kan användas på annat sätt i verksamheten eller att den typen av tillgångar inte finns i filialen. Hur stora dessa eventuella kostnader kan vara går inte att uppskatta i nuläget, inte minst med anledning av att det inte finns några tredjelandafilialer i Sverige i dag.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Eftersom det inte finns några tredjelandafilialer i Sverige bedöms förslaget till nya föreskrifter om vissa krav på styrning, riskhantering och kontroll för tredjelandafilialer inte innebära några ytterligare kostnader för myndigheten i dagsläget. Om företag som är etablerade utanför EES i framtiden beviljas tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige kommer det emellertid att innebära ökade kostnader för myndigheten i form av ökade tillsynsaktiviteter.

Förslaget att i föreskriftsform, i stället för i form av allmänna råd, reglera de uppgifter som en ansökan om att inrätta en tredjelandafilial i Sverige bedöms inte medföra några nämnvärda konsekvenser för Finansinspektionen.

Förslaget om kravet för tredjelandsfilialer att föra register och ta in ett skriftligt yttrande från en tredje oberoende part som sedan ska skickas in till Finansinspektionen innebär en begränsad arbetsinsats för inspektionen i och med att Finansinspektionen kommer att behöva bedöma yttrandet.

Förslaget om vilka tillgångar som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ska ställas på dessa tillgångar innebär inga större konsekvenser för Finansinspektionen.

3.1.5 Riskhantering, intern styrning och kontroll

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna i SRK-föreskrifterna som föreslås med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedöms inte få några större konsekvenser för samhället eller konsumenterna. I och med att ändringsdirektivet stärker kontrollfunktionernas ställning och oberoende torde förslagen dock medföra vissa positiva konsekvenser för styrning, riskhantering och kontroll av företagen, och i förlängningen därmed även för samhället och konsumenterna.

De nya kraven gällande ESG innebär att företagen ska ta fram särskilda planer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av faktorer som rör ESG, samt att företaget ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer. Både klimatförändringar och samhällets övergång till en hållbar ekonomi för att hantera klimatförändringar och andra hållbarhetsrisker medför finansiella risker för företagen och, i förlängningen, det finansiella systemet. Särdragen hos klimatrelaterade risker och andra miljörisker, till exempel risker på grund av miljöförstöring och förlust av biologisk mångfald, när det gäller både omställningsrisker och fysiska risker, kräver särskilt att dessa risker övervakas och hanteras långsiktigt. De skärpta kraven på företagen att övervaka och hantera sådana risker innebär därför att dessa torde bli bättre rustade att hantera ESG-risker vilket gynnar samhället och den finansiella stabiliteten i stort.

Exponeringar mot kryptotillgångar innebär att det ställs ökade krav på de företag som har sådana exponeringar. Att företagen på förhand ska bedöma huruvida deras processer och metoder för att hantera den marknads- och motpartsrisk som exponeringar mot kryptotillgångar medför innebär att företagen behöver bedöma huruvida deras processer är anpassade efter den

faktiska risk som exponeringarna medför. Att inkorporera dessa bedömningar i företagens styrning och kontroll innebär att företagen bättre kan hantera den risk som exponeringarna innebär. Det medför att risken för spridningseffekter i den finansiella sektorn minskar, vilket i sin tur leder till ett ökat konsumentskydd och får positiva konsekvenser för samhället och för den finansiella stabiliteten i stort.

Som nämns i avsnitt 2.1.5.5 bedömer Finansinspektionen att de ändringar i SRK-föreskrifterna, föreskrifterna om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker och föreskrifterna och allmänna råden om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag, som föreslås med anledning av 6 kap. 5 § LBF, har begränsade praktiska effekter.

Berörda företag

De företag som berörs av förslagen till ändringar i SRK-föreskrifterna i avsnitt 2.1.5 är samma företag som SRK-föreskrifterna gäller för, nämligen bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar, samt på grupp- eller undergruppsnivå. Detsamma gäller för de föreslagna ändringarna i föreskrifterna och allmänna råden om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag. De föreslagna ändringarna i föreskrifterna om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker gäller dessutom värdepappersbolag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 c–g tillsynslagen.

Konsekvenser för företagen

Ändringarna i SRK-föreskrifterna som föreslås med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedöms inte medföra några större konsekvenser för företagen. Kontrollfunktionernas ställning stärks och samtliga ansvariga för kontrollfunktioner ges liknande ställning. De föreslagna ändringarna kan medföra att företagen behöver göra vissa justeringar i olika styrdokument. Denna kostnad uppskattas till cirka 8 600 kronor per företag. Denna kostnad baseras på en tidsåtgång om cirka 20 timmar och SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med genomsnittlig månadslön om 68 900 kronor.

Redan i gällande rätt finns krav om att företagen ska identifiera, mäta och hantera ESG-risker. Förslaget till föreskrifter om att företagen ska upprätta ESG-relaterade särskilda planer innebär att företagen behöver dokumentera de strategiska åtgärder och riskhanteringsverktyg som företagen använder

för att visa hur de säkerställer hanteringen av ESG-risker. Kraven ska tillämpas i proportion till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Mot bakgrund av detta kan tidsåtgången för att upprätta sådana särskilda planer bedömas vara minst cirka 24 arbetstimmar och upp till 50 arbetstimmar. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan cirka 11 000 kronor och cirka 23 000 kronor för respektive företag. Vidare föreslås krav om att företagen ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga ESG-risker. Detta kommer att medföra ett visst merarbete för företagen. Å andra sidan avser åtgärderna att minska risken för att ett företag kan få problem och hamna i en krissituation. En kartläggning som FI gjorde 2025 visade att åtminstone de större svenska bankerna har börjat inkludera klimatrisker i sina stresstester för 2024 även om det fanns skillnader i hur bankerna har inkluderat klimatrisker i sina stresstester.⁴⁵ Det är dock oklart i vilken utsträckning som företagen har påbörjat integreringen av klimatrisker och andra ESG-risker i sina stresstester. För ett företag som inte har påbörjat integreringen bedöms arbetet med detta ta mellan cirka 40 och 80 arbetstimmar i anspråk. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan cirka 18 300 kronor och 36 500 kronor för respektive företag. EBA:s riktlinjer för hur företagen kan gå till väga i fråga om ESG-relaterade särskilda planer och stresstester bör underlätta företagets arbete.

Att på förhand göra bedömningen om befintliga processer och metoder är lämpliga för att hantera motparts- och marknadsrisk som exponeringar mot kryptotillgångar medför, bedöms innebära en mindre engångskostnad för företagen att upprätta system och metoder för denna bedömning. Enligt Finansinspektionen kan också den bedömning som företagen i det särskilda fallet ska göra innebära en ökad arbetsbörda. Det är emellertid svårt att uppskatta hur många arbetstimmar det tar att göra förhandsbedömningar, då det beror på respektive företags förutsättningar. Om ett företag gör en förhandsbedömning men bestämmer sig för att inte ingå några exponeringar mot kryptotillgångar kommer denna bedömning att vara begränsad och den kan uppskattas ta cirka 200 arbetstimmar. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden cirka 91 400 kronor per företag. Om ett företag däremot gör en förhandsbedömning och kommer fram till att

⁴⁵ FI-tillsyn nr 33 år 2025, Klimatrisker i bankernas stresstester (dnr 25-16696).

man vill ingå de ifrågavarande exponeringarna behöver ändringar i bland annat systemstöd, instruktioner och marknadsdata göras. Tidsåtgången för detta bedöms ta mellan 1 000 och 2 000 arbetstimmar beroende bland annat på företagets storlek. Med SCB:s yrkeskategori "Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl." med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan cirka 456 900 kronor och 913 000 kronor.

Vad gäller den föreslagna ändringen om kartläggning av arbetsuppgifter bedöms den medföra att vissa ändringar i företagens befattningsbeskrivningar kan behöva göras. Det bedöms medföra en mindre administrativ kostnad att göra dessa ändringar.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringarna i SRK-föreskrifterna som föreslås med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för Finansinspektionen. Förslagen medför dock positiva konsekvenser då tydligare regler generellt förbättrar förutsättningarna för inspektionens tillsynsarbete.

Förslaget till föreskrifter om att företagen i förhand ska bedöma om deras befintliga processer och förfaranden är lämpliga för att hantera den motpartsrisk och den marknadsrisk som exponeringarna medför innebär en ökad arbetsinsats för Finansinspektionen i och med att de bedömningar som företagen gör ska lämnas in till inspektionen. Dessa bedömningar behöver Finansinspektionen i sin tur utvärdera, vilket innebär att inspektionen kan behöva ökad kompetens på området och kan behöva se över hur detta integreras i inspektionens tillsynsarbete.

Enligt nya krav i kapitaltäckningsdirektivet ska Finansinspektionen granska företagens hantering av ESG-risker. Det införs krav på att inspektionens översyns- och utvärderingsprocess för institut (ÖUP:n) åtminstone ska inbegripa en bedömning av i vilken utsträckning som instituten har infört lämpliga strategier och operativa åtgärder rörande kvantifierbara mål och milstolpar som anges i de ESG-relaterade särskilda planerna som instituten ska ta fram. Vidare anges att ÖUP:n ska inbegripa en bedömning av institutens processer för styrning och riskhantering för att hantera ESG-risker samt institutens exponeringar mot ESG-risker, med beaktande av institutens affärsplaner. Dessa utökade krav på inspektionens tillsyn innebär att inspektionen kan behöva ökad kompetens på området och resurser

behöver dessutom avsättas för att se över hur detta integreras i inspektionens tillsynsarbete samt för att genomföra tillsynen.

3.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionen bedömer att konsekvenserna för samhället och konsumenterna är små med tanke på att bestämmelserna inte innebär någon större förändring av kraven på bolagens riskhantering. Genom att förslagen innebär mer preciserade krav kan det leda till en bättre riskhantering från företagen, vilket i sin tur har positiva effekter för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Förslagen till ändringar med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet gäller dels för de som omfattas av SRK-föreskrifterna, dels för de värdepappersbolag som i stället för värdepappersbolagsdirektivet ska tillämpa vissa bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet (se föregående avsnitt). De tänkta föreskriftsändringarna bedöms därför omfatta 127 kreditinstitut samt 4 värdepappersbolag. I dagsläget finns också cirka 30 företag, som kommer att omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i tillsynsförordningen.

Förslagen till föreskriftsändringar med anledning av ändringarna i värdepappersbolagsdirektivet bedöms omfatta 47 av totalt 95 värdepappersbolag. Att inte alla värdepappersbolag omfattas beror på att artikel 29 i värdepappersbolagsdirektivet varken ska tillämpas på de värdepappersbolag som i stället för värdepappersbolagsdirektivet ska tillämpa vissa bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet⁴⁶ eller på värdepappersbolag som uppfyller villkoren för att anses vara små och icke-sammanlänkade enligt artikel 12 i värdepappersbolagsförordningen (se

⁴⁶ De värdepappersbolag som ska tillämpa bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet i stället för dem som genomför värdepappersbolagsdirektivet är värdepappersbolag som omfattas av artikel 1.2 eller 1.5 i värdepappersbolagsförordningen eller med tillstånd att som sidotjänst ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen om värdepappersmarknaden, och mycket stora värdepappersbolag (jfr 1 kap. 2 § 7 c–g lagen [2014:968] om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag).

artikel 25.2 i värdepappersbolagsdirektivet). I dagsläget finns också 12 företag, som kommer att omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i värdepappersbolagsförordningen.

Konsekvenser för företagen

För de värdepappersbolag som omfattas av berörda ändringar i värdepappersbolagsdirektivet finns redan krav rörande riskhantering i värdepappersföreskrifterna. Ändringarna innebär att ytterligare en källa till risk uttryckligen särskilt ska beaktas. Vi bedömer att detta krav kommer att ha små konsekvenser. Vidare är det fullt möjligt att vissa av dessa bolag redan beaktar en sådan källa till risk inom ramen för de krav som redan följer av 8 kap. 4 § LV och 3 kap. 7 § 3 värdepappersföreskrifterna. För dessa värdepappersbolag bedöms konsekvenserna följaktligen vara mycket små. Ändringarna innebär också att bolagen ska upprätta särskilda planer och fastställa kvantifierbara mål i enlighet med Emir. Finansinspektionen bedömer även att konsekvenserna för detta är små.

För de kreditinstitut, och till viss del värdepappersbolag, som omfattas av berörda ändringar i kapitaltäckningsdirektivet finns redan krav rörande riskhantering i SRK-föreskrifterna. Ändringarna innebär enbart att bolaget ska upprätta särskilda planer och fastställa kvantifierbara mål i enlighet med Emir. För dessa kreditinstitut och värdepappersbolag bedömer Finansinspektionen följaktligen att konsekvenserna är små.

Sammantaget gör Finansinspektion bedömningen att dessa tillägg inte självständigt har några stora kostnadsmässiga konsekvenser eller innebär någon större betungande arbetsbörda för de berörda företagen.

Det är oklart i vilken utsträckning som värdepappersbolagen har beaktat koncentrationsrisk inom ramen för redan befintliga regler. För ett företag som inte har beaktat koncentrationsrisk bedöms arbetet med att integrera detta i sin riskhantering initialt ta cirka 40 arbetstimmar i anspråk. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden cirka 18 300 kronor för respektive företag. För det löpande arbetet bedöms den ökade tidsåtgången vara marginell.

Arbetet med upprättande av de särskilda planerna och fastställandet av de kvantifierbara målen bedöms ta 40 till 80 arbetstimmar i anspråk. Med

SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan 18 300 och 36 500 kronor för respektive företag. Arbetet med att uppdatera de särskilda planerna och målen bedöms ta mellan 10 och 20 arbetstimmar om året.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Förslagen bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för Finansinspektionen. Förslagen medför dock positiva konsekvenser då tydligare regler generellt förbättrar förutsättningarna för inspektionens tillsynsarbete.

3.3 Övriga ändringar

3.3.1 Innehållet i ersättningspolicyn

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De föreslagna ändringarna i denna del är inte omfattande och bedöms därför inte ha någon större konsekvens för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Förslagen berör de företag som ersättningsföreskrifterna gäller för, det vill säga bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar, samt på grupp- eller undergruppsnivå. Även vissa värdepappersbolag⁴⁷ berörs av den föreslagna ändringen i ersättningsföreskrifterna.

Konsekvenser för företagen

Eftersom det redan i dag finns krav i ersättningsföreskrifterna om att företagen ska ha en sund ersättningspolicy som främjar en effektiv riskhantering bedöms ändringarna inte få några omfattande konsekvenser för företagen.

⁴⁷ De värdepappersbolag som omfattas av definitionen av *kreditinstitut* i 1 kap. 2 § 7 tillsynslagen ska tillämpa ersättningsföreskrifterna. I dagsläget finns fyra sådana bolag.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Den föreslagna ändringen i ersättningsföreskrifterna bedöms inte få någon större konsekvens för Finansinspektionen.

3.3.2 Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

Konsekvenser för samhället och konsumenterna, företagen och Finansinspektionen

Den föreslagna ändringen i bestämmelserna om hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas är endast ett förtydligande av teknisk karaktär och bedöms således inte få några konsekvenser för samhället och konsumenterna, och inte heller för Finansinspektionen.

Berörda företag

Det kombinerade buffertkravet träffar kreditinstitut enligt tillsynslagen, vilket inkluderar även vissa värdepappersbolag⁴⁸, medan kravet på bruttosoliditetsbuffert endast träffar globalt systemviktiga institut. Inget svenskt kreditinstitut omfattas för närvarande av krav på bruttosoliditetsbuffert eftersom inget svenskt kreditinstitut är ett sådant globalt systemviktigt institut. Det högsta förfogandebeloppet aktualiseras också endast om instituten inte kan uppfylla dessa buffertkrav.

⁴⁸ De värdepappersbolag som omfattas av definitionen av *kreditinstitut* i 1 kap. 2 § 7 tillsynslagen ska tillämpa 9 kap. tillsynsföreskrifterna. I dagsläget finns fyra sådana bolag.